

Ghid pentru aplicarea Practicilor Educaționale Deschise

În timpul pandemiei de coronavirus

Utilizarea Resurselor Educaționale Deschise în conformitate cu Recomandările UNESCO

Mai 2020, versiunea 1.0

Ghid pentru aplicarea Practicilor Educaționale Deschise în timpul pandemiei de coronavirus. Utilizarea Resurselor Educaționale Deschise în conformitate cu Recomandările UNESCO

Mai 2020, versiunea 1.0

© Smart Learning Institute of Beijing Normal University (SLIBNU), 2020

Drepturi și Permisuni

Acest ghid este o publicație electronică cu Acces Deschis, oferită sub licență Atribuire-Partajare în condiții identice 3.0 IGO (CC-BY-SA 3.0 IGO) (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/igo/>)

Recomandare de citare

Huang, R., Liu, D., Tlili, A., Knyazeva, S., Chang, T. W., Zhang, X., Burgos, D., Jemni, M., Zhang, M., Zhuang, R., & Holotescu, C. (2020). *Ghid pentru aplicarea Practicilor Educaționale Deschise în timpul pandemiei de coronavirus. Utilizarea Resurselor Educaționale Deschise în conformitate cu Recomandările UNESCO*, traducere și adaptare: Grosseck, G., Andone, D. & Holotescu, C., Beijing: Smart Learning Institute of Beijing Normal University.

Ghid pentru aplicarea
PRACTICILOR EDUCAȚIONALE DESCHISE
în timpul pandemiei de coronavirus

Utilizarea RESURSELOR EDUCAȚIONALE DESCHISE
în conformitate cu Recomandările UNESCO

Mai 2020, versiunea 1.0

Institute for Information Technologies in Education, UNESCO
International Research and Training Center for Rural Education, UNESCO
Smart Learning Institute, Beijing Normal University, China

PREFAȚĂ

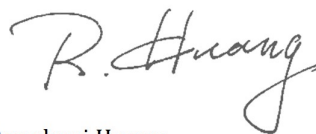
Răspândirea rapidă a noului coronavirus (COVID-19) în întreaga lume, a dus la provocări fără precedent pentru siguranța, sănătatea și educația noastră. La mijlocul lunii mai, conform statisticilor UNESCO, 1,21 miliarde de studenți și elevi, adică 69,3% din numărul lor total, nu se puteau întoarce în școli și universități. Comunitatea educațională internațională continuă să caute soluții spre a oferi experiențe didactice interactive și motivante în această perioadă. În acest context, utilizarea Resurselor Educaționale Deschise (RED) devine imperativă, fapt subliniat în declarația comună de d-na Stefania Giannini, director general adjunct pentru educație și d-nul Moez Chakchouk, director general adjunct pentru comunicare și informare din cadrul UNESCO: *„Ne aflăm astăzi într-un moment important din istorie. Criza Covid-19 a dus la o schimbare de paradigmă a modului în care elevii și studenții din întreaga lume pot învăța. Prin urmare, este mai mult ca niciodată esențial ca întreaga comunitate să se reunească pentru a face posibil accesul tuturor la informații și cunoștințe, prin intermediul Resurselor Educaționale Deschise.”*

În acest moment critic, Institutul pentru Tehnologii Informaționale în Educație al UNESCO (Institute for Information Technologies in Education, UNESCO IITE) și Centrul pentru Cercetare Internațională și Instruire în Educație Rurală UNESCO (International Research and Training Centre for Rural Education, UNESCO INRULED), împreună cu partenerii lor, lansează acest nou ghid, care este motivat și inspirat de Recomandările UNESCO privind RED și de experiențele inovatoare din întreaga lume. Ghidul își propune să arate implicațiile utilizării practicilor educaționale deschise (PED) și a resurselor educaționale deschise (RED) asupra rezultatelor învățării, prin exemple ilustrative. Aceste abordări inovatoare sunt în conformitate cu Recomandările UNESCO, și anume: (i) consolidarea capacității părților interesate de a permite accesul, reutilizarea, adaptarea și redistribuirea RED; (ii) dezvoltarea unor politici de susținere; (iii) încurajarea creării de RED de calitate, favorabile incluziunii și echității; (iv) încurajarea creării de modele sustenabile pentru RED; și (v) facilitarea cooperării internaționale.

În numele UNESCO IITE și UNESCO INRULED, dorim să mulțumim partenerilor noștri din întreaga lume. Mulțumirile noastre speciale sunt adresate Comisiei Naționale pentru UNESCO a Republicii Populare Chineze pentru sprijinul deosebit, acordat în timpul realizării acestei publicații. De asemenea, recunoaștem cu recunoștință contribuțiile la această publicație din partea organizațiilor partenere, Smart Learning Institute of Beijing Normal University (SLIBNU), International Association of Smart Learning Environment (IASLE), Arab League's Educational, Cultural and Scientific Organization (ALECSO), Research Institute for Innovation & Technology in Education (UNIR iTED, Spain), Universitatea de Vest din Timișoara (Romania) și compania Edmodo. Nu în ultimul rând, suntem recunoscători colegilor noștri din divizia de Comunicare și Informare UNESCO (UNESCO Education Sector and Communication and Information Sector) pentru sprijinul lor constant.

Dr. Tao Zhan
Director, UNESCO Institute for Information
Technologies in Education

Dr. Ronghuai Huang
Director, UNESCO International Research and
Training Centre for Rural Education

MULȚUMIRI

Un număr mare de colaboratori ne-au ajutat la finalizarea acestei publicații, cărora le adresăm aprecierea noastră, pentru orele și munca dedicate cercetării și elaborării conținutului. Fără asistența lor inestimabilă, acest ghid nu ar fi fost realizat.

Dorim să recunoaștem dedicarea mai multor cercetători care au lucrat la elaborarea conținutului și la organizarea webinarului de lansare a acestui ghid. De asemenea, dorim să recunoaștem contribuția numeroșilor experți pentru feedback-ul lor profesional în vederea îmbunătățirii acestui ghid, în special a d-lui Cedric Wachholz și a d-nei Zeynep Varoglu din cadrul diviziei de Comunicare și Informare UNESCO. De asemenea, exprimăm aprecierile noastre deosebite d-lui Fengchun Miao, Departamentul de Educație UNESCO pentru sprijinul său continuu.

Pentru feedback-ul profesional și comentariile din timpul pregătirii acestui ghid, mulțumim și experților de la Smart Learning Institute of Beijing Normal University (SLIBNU), International Association of Smart Learning Environment (IASLE), Arab League's Educational, Cultural and Scientific Organization (ALECSO), Research Institute for Innovation & Technology in Education (UNIR iTED, Spain), Universitatea de Vest din Timișoara (România) și Edmodo.

Notă la versiunea în limba română.

Prezenta versiune am încercat să o realizăm într-un timp cât mai scurt, spre a fi utilă actorilor educaționali în pregătirea lor profesională și pentru demararea cu succes a noului an școlar și universitar. La adaptarea, revizuirea tehnică și științifică au contribuit Gabriela Grosseck (Universitatea de Vest din Timișoara); Diana Andone (Universitatea Politehnica Timișoara) și Carmen Holotescu (Universitatea „Ioan Slavici” Timișoara, INACO București). Traducerea inițială a fost asigurată de către agenția de traduceri Swiss Solutions Timișoara.

CUPRINS

1.	Contextul utilizării practicilor educaționale deschise în timpul epidemiei de COVID-19	11
1.1.	Importanța practicilor educaționale deschise în timpul COVID-19	11
1.2.	Implicații pentru predare și învățare.....	14
2.	Aplicarea practicilor educaționale deschise	16
2.1.	Cadrul practicilor educaționale deschise	16
2.2.	Provocări în aplicarea practicilor educaționale deschise.....	26
3.	Competențe RED pentru aplicarea practicilor educaționale deschise.....	28
3.1.	Căutarea și selectarea RED.....	29
3.1.1.	Utilizarea motoarelor de căutare generice și dedicate	29
3.1.2.	Utilizarea unor arhive RED specifice.....	30
3.1.3.	Criterii de selecție RED.....	33
3.2.	Citirea digitală și fișa rezumativă RED	33
3.3.	Crearea, remixarea și revizuirea RED.....	35
3.3.1.	Crearea RED.....	35
3.3.2.	Remixarea și revizuirea RED	39
3.4.	Alegerea unei licențe deschise.....	40
4.	Strategii standard de învățare la distanță bazate pe RED.....	44
4.1.	Cursuri online masive deschise.....	44
4.2.	Simularea și învățarea deschisă bazată pe joc	48
4.3.	Telecursuri.....	49
5.	Criterii pentru aplicarea practicilor educaționale deschise	51
6.	Concluzii și implicații	55
7.	Referințe bibliografice	57
8.	APENDIX: Extras din Recomandările UNESCO pentru Resurse Educaționale Deschise.....	61
9.	LISTA CONTRIBUTORILOR (în ordine alfabetică)	65
10.	Organizații partenere	66

ABSTRACT

Odată cu răspândirea rapidă a noului coronavirus (COVID-19) în întreaga lume, majoritatea țărilor au inițiat diferite strategii pentru a opri răspândirea acestui agent patogen, apelând inclusiv la închiderea școlilor. Conform UNESCO, la începutul lunii aprilie, numărul de elevi și studenți afectați de această măsură a fost de aproape 1,6 miliarde, din 194 de țări, reprezentând 91,3% din totalul populației școlare. În a doua parte a lunii iunie, după redeschiderea școlilor în câteva țări, numărul s-a redus la 1,1 miliarde, din 144 de țări, ceea ce înseamnă 67,7% din total. China a fost prima țară care a adoptat politica „Cursuri întrerupte, învățare neîntreruptă”, prin furnizarea de cursuri online sau la distanță. Cu toate acestea, au apărut mai multe provocări educaționale în timpul acestei situații critice, neașteptate, a epidemiei de COVID-19. De exemplu, în această primă aplicare a învățării online, pe termen lung (fără învățare față în față sau învățare mixtă - *blended*), atât profesorii, cât și cursanții, nu trebuie să simtă că sunt lăsați fără sprijin în timpul proceselor de predare și învățare. În plus, sunt necesare noi abordări pedagogice eficiente pentru a-i motiva și implica pe cursanți pe parcursul acestei lungi perioade de învățare online. Pentru a depăși provocările de mai sus, sunt necesare noi abordări pedagogice. În acest context, mai mulți cercetători au sugerat utilizarea practicilor educaționale deschise (PED) și a resurselor educaționale deschise (RED) pentru a oferi o experiență captivantă și interactivă. În acest sens, UNESCO (2019) a declarat că:

„Utilizarea judicioasă a RED, în combinație cu metodologii pedagogice adecvate, cu obiecte de învățare bine concepute și cu activități diverse de învățare, poate oferi o gamă mai largă de opțiuni pedagogice inovatoare pentru a implica atât educatorii, cât și cursanții, să devină participanți mai activi la procesele educaționale și creatori de conținut, în calitate de membri ai unei societăți a cunoașterii diverse și incluzive”.

În plus, UNESCO (2019) a furnizat cinci obiective care se axează pe facilitarea adoptării RED, și anume: (i) consolidarea capacității părților interesate de a permite accesul, reutilizarea, adaptarea și redistribuirea RED; (ii) dezvoltarea unor politici de susținere; (iii) încurajarea creării de RED de calitate, favorabile incluziunii și echității; (iv) încurajarea creării de modele sustenabile pentru RED; și (v) facilitarea cooperării internaționale. Prin urmare, acest ghid prezintă utilizarea PED și RED în timpul pandemiei COVID-19, prin exemple și experiențe globale inovative și în conformitate cu cele cinci obiective UNESCO. De asemenea, sunt supuse discuției competențele RED pentru PED. Nu în ultimul rând, acest ghid oferă indicații atât profesorilor, cât și cursanților, pentru a facilita aplicarea PED și RED.

Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) este un domeniu tehnologic format prin fuzionarea tehnologiilor informaționale și de comunicare, care constituie nu numai coloana vertebrală a societății informaționale, ci și un catalizator și un instrument important pentru determinarea realizării de reforme educaționale care transformă elevi și studenți în lucrători productivi în cunoaștere (Pelgrum, 2001).

Educația la distanță este o învățare planificată care are loc în mod normal într-un loc diferit și necesită un sistem bine definit de livrare a conținuturilor, ce include tehnici de predare modificate, moduri alternative de comunicare, inclusiv, dar fără a se limita însă la tehnologie, precum și componente administrative și organizatorice alternative (Moore & Kearsley, 1996).

Educația deschisă este un mod de realizare a educației, facilitat de tehnologiile digitale, care vizează lărgirea accesului și a participării. Oferă mai multe modalități de predare și învățare, construirea colaborativă a cunoștințelor, precum și o varietate de căi de acces la educația formală și nonformală. Educație deschisă înseamnă acces la conținut, cursuri, asistență, evaluare și certificare, în moduri flexibile. Barierele, în ceea ce privește intrarea sau costul, sunt reduse sau eliminate (Inamorato dos Santos, Punie & Castaño-Muñoz, 2016).

Educația incluzivă urmărește să se asigure că elevii cu nevoi și cerințe diverse (de exemplu, cei cu dizabilități) pot avea șanse egale în accesarea resurselor de învățare, a serviciilor și a experiențelor în general (Florian & Linklater, 2010).

Creative Commons (CC) este cea mai dezvoltată abordare alternativă de acordare a licențelor, fondată de Larry Lessig de la Universitatea Stanford, în 2001. Abordarea CC oferă licențe deschise ușor de utilizat pentru materialele digitale și evită restricțiile privind drepturile de autor aplicate automat (UNESCO, 2015).

Obiectul de învățare a fost definit ca un bloc modular pentru conținutul e-learning, ca un element de instruire bazat pe paradigma orientată pe obiect și ca o entitate digitală autonomă și reutilizabilă (Friesen, 2009).

Cursurile online masive deschise (Massive Open Online Courses – engl., MOOC) au fost introduse pentru prima dată în 2008, de Dave Cormier, pentru a descrie cursul „Connectivism and Connective Knowledge” (Conectivitate și cunoaștere conectivă), facilitat de George Siemens și Stephen Downes, la Universitatea din Manitoba, Canada (Cormier, 2008; Siemens & Downes, 2018). De-a lungul anilor, abordări diferite au condus MOOC-urile în două direcții pedagogice distincte: MOOC-urile conectiviste (cMOOC), care se bazează pe teoria învățării conectiviste, pe rețele dezvoltate informal; și MOOC-urile bazate pe conținut (xMOOC), care urmează o abordare behavioristă (Yuan & Powell, 2013). În general, multe MOOC-uri au un număr mare de cursanți, într-un mediu comun online și oferă unitățile de învățare sub formă de seturi de module online (Porter, 2014).

Publicarea cu acces liber se referă, de obicei, la distribuția electronică la nivel mondial a literaturii de specialitate revizuite colegial, pentru a oferi acces liber și nerestricționat (UNESCO, 2015).

Practicile educaționale deschise (PED) au fost considerate de Wiley și Hilton (2018) ca fiind o pedagogie bazată pe RED și au definit-o ca fiind un „set de practici de predare și învățare care sunt posibile numai în contextul permisiunilor 5R care sunt caracteristice RED”.

Resursele educaționale deschise (RED) se referă la orice materiale de învățare, predare și cercetare, care sunt disponibile în orice format și suport, din domeniul public sau aflate sub licențe deschise și care permit accesul gratuit, reutilizarea, adaptarea și redistribuirea (Stracke și colab., 2019; UNESCO, 2019).

Licența deschisă se referă la o licență care respectă drepturile de proprietate intelectuală ale deținătorului drepturilor de autor și oferă publicului permisiunea de a accesa, reutiliza, refolosi, adapta și redistribui materiale educaționale (Recomandările UNESCO, 2019).

Învățarea deschisă este o abordare a educației care urmărește să elimine toate barierele inutile din calea învățării, urmărind în același timp să ofere educabililor o șansă rezonabilă de succes, într-un sistem de educație și instruire centrat pe nevoile lor specifice și localizat în mai multe domenii de învățare (UNESCO, 2015).

Instrumentele de creare RED sunt acele instrumente care permit utilizatorilor să creeze RED, inclusiv conținut deschis (de exemplu, imagini, videoclipuri, texte, animații și secvențe sonore) și cursuri online deschise. Spațiile de tip wiki sunt deja utilizate pe scară largă în multe programe de învățământ superior în scopuri educaționale și reprezintă unul dintre cele mai întrebunțate instrumente de dezvoltare utilizate pentru a genera conținut „deschis” (UNESCO, 2015).

Directorul RED este un spațiu online pentru stocarea, clasificarea și căutarea RED, cum ar fi MIT OCW (<http://ocw.mit.edu>), OpenLearn (<http://openlearn.open.ac.uk>), OER Commons (www.oercommons.org) sau Commonwealth of Learning (www.col.org/RED) (UNESCO, 2015).

Comunitatea RED este un spațiu în care membrii comunității colaborează pentru a răspunde la întrebări, pentru a rezolva probleme și a partaja documente referitoare la RED, cum ar fi Comunitatea RED UNESCO (<http://oerwiki.iiepunesco.org>). Site-ul conține resursele utile necesare pentru a înțelege ce înseamnă RED și cum se utilizează, se contribuie și se colaborează (UNESCO, 2015).

Manualul deschis este un material aflat sub licență deschisă și pus la dispoziție online pentru a fi utilizat în mod liber de către elevi, profesori și membri ai publicului larg. Multe manuale deschise sunt distribuite fie în format tipărit, fie carte electronică (e-book) sau clipuri audio care pot fi descărcate sau achiziționate cu costuri mici sau în mod gratuit (Alger, 2019).

Pedagogia deschisă este un set de practici de predare și învățare care este posibil numai în contextul accesului liber și al permisiunilor 5R (reutilizare, redistribuire, revizuire, remixare și reținere) caracteristice resurselor educaționale deschise (Wiley, 2013).

Colaborarea deschisă: Sistemul deschis de colaborare caracteristic este un mediu online care (a) susține producția colectivă a unui artefact (b) printr-o platformă de colaborare mediată tehnologic (c) care prezintă acces redus la intrare și ieșire și (d) sprijină apariția unor structuri sociale persistente, dar maleabile. Combinate, aceste caracteristici produc sisteme sociotehnice complexe care oferă oamenilor noi oportunități de a forma legături cu ceilalți și de a crea lucruri împreună (Andrea, Forte, Cliff și Lampe, 2013).

Evaluarea deschisă a învățării este procesul de verificare a învățării și feedback-ul care are loc în colaborare, mediat de instrumente cu acces liber în care profesorii produc sau adaptează resursele de evaluare, iar cursanții adaptează și remodelează aceste resurse în scopul de a genera

pentru ei înșiși o evaluare care să răspundă nevoilor lor personale, stilurilor de învățare și contextului (Chiappe, 2012).

5R RED sunt un set de permisiuni care includ reutilizarea, revizuirea, remixarea, redistribuirea și reținerea. Reutilizarea se referă la dreptul de a utiliza conținutul într-o gamă largă de moduri (de exemplu, într-o clasă, într-un grup de studiu, pe un site web, într-un videoclip). Revizuirea se referă la dreptul de adaptare, ajustare, modificare sau transformare a conținutului în sine (de exemplu, traducerea conținutului într-o altă limbă). Redistribuirea se referă la dreptul de a distribui altor persoane copii ale conținutului original, ale revizuirilor sau ale remixurilor proprii (de exemplu, se oferă unui prieten o copie a conținutului). Reținerea se referă la dreptul de a face, de a deține și de a controla copii ale conținutului (de exemplu, descărcarea, copierea, stocarea și gestionarea). Remixarea se referă la dreptul de a combina conținutul original sau revizuit cu alte materiale pentru a crea ceva nou (de exemplu, încorporarea conținutului într-o aplicație web hibridă - mashup) (UNESCO, 2015).

1. Contextul utilizării practicilor educaționale deschise în timpul epidemiei de COVID-19

1.1. Importanța practicilor educaționale deschise în timpul COVID-19

Pentru a limita răspândirea coronavirusului, guvernul chinez a cerut tuturor oamenilor, inclusiv elevilor și studenților, să rămână acasă în carantină până la noi ordine, urmare a acestui fapt fiind că milioane de copii și tineri nu au putut merge la școală. UNESCO (2020) a declarat că, începând cu 17 mai, aproape 1,21 miliarde de cursanți au fost afectați, reprezentând 69,3% din totalul populației școlare pe plan global. Ministerul Educației din China și mai mulți specialiști în educație și din universități au început să discute despre utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) pentru a reforma întregul sistem educațional în mijlocul acestei epidemii de coronavirus și pentru a oferi în schimb învățare online și la distanță, chiar în condițiile perturbării programului cursurilor. Educația online și la distanță în China a început în anii 1960, când radioul și televiziunile chineze au început să ofere zonelor îndepărtate educație la distanță, în timp ce mai multe universități chineze au adoptat educația online din 1998 (Ting, Smith, & Gomez, 2018). Deși educația online și la distanță nu este nouă în China, provocări cu privire la acest tip de sistem și în această situație neașteptată și critică au apărut nu numai în statul chinez dar și în întreaga lume:

- *Lipsa timpului de pregătire:* Profesorii nu și-au pregătit conținuturile de învățare pentru a se adapta la educația online, iar pregătirea unui astfel de conținut necesită timp. În mod similar, mai multe universități și școli nu și-au îmbunătățit mediile de învățare online pentru a sprijini acest tip de experiență de învățare.
- *Deconectarea profesorului/cursantului:* În această primă aplicare a învățării online pe termen lung (fără învățare față în față sau învățare mixtă), atât profesorii, cât și cursanții nu trebuie să simtă că sunt lăsați fără sprijin în timpul proceselor de predare și învățare.
- *Necesitatea unor abordări pedagogice eficiente:* Sunt necesare noi abordări pedagogice, care să fie mai eficiente pentru a menține motivarea și implicarea cursanților pe parcursul acestei lungi perioade de învățare online, ținând cont în special de faptul că rata abandonului școlar în învățământul la distanță este, în general, mai mare decât în cazul învățământului desfășurat față în față.

Pentru a contribui la depășirea problemei timpului limitat de pregătire a conținutului didactic online, profesorii trebuie să utilizeze miile de resurse educaționale deschise (RED) publicate de Ministerul Educației disponibile și în alte arhive naționale și internaționale, precum și instrumentele, platformele și tehnologiile existente online. Termenul *de resurse educaționale deschise* a fost utilizat pentru prima dată în cadrul Forumului UNESCO din 2002 privind cursurile deschise și a fost (re)definit în recente Recomandări UNESCO (2019) privind RED ca fiind:

„materiale didactice și de cercetare în orice format și suport care se află în domeniul public sau care se află sub drepturi de autor și care au fost difuzate sub o licență deschisă ce permite accesul gratuit, [reutilizarea], [refolosirea], adaptarea și redistribuirea de către alte persoane”.

RED au potențialul de a realiza o educație favorabilă incluziunii cu scopul de a se asigura că toți participanții implicați în educație cu nevoi și cerințe diverse (cum ar fi cursanții cu dizabilități) au șanse egale în accesarea resurselor de învățare, a serviciilor și a experiențelor educaționale în general (Zhang, Tlili și colab., 2020). Blackall și Hegarty (2011) au menționat, de asemenea, că utilizarea RED poate economisi timp în pregătirea materialelor de învățare. Pentru a rezolva problemele legate de deconectarea profesorilor/cursanților, precum și necesitatea unor abordări pedagogice eficiente pentru a menține cursanții activi și angajați, profesorii trebuie să își construiască cursurile în jurul RED și să ceară cursanților să găsească acel conținut necesar pentru a rezolva problemele cerute, a scrie rapoarte sau a face cercetare. Concret, practicile educaționale deschise (PED) – inclusiv pedagogia deschisă, colaborarea deschisă și evaluarea deschisă - trebuie puse în aplicare pentru a menține motivația și implicarea cursanților pe parcursul acestei lungi perioade de învățare online. Ehlers (2011) a definit PED ca fiind „practici care susțin (re)utilizarea și producerea RED prin politici instituționale, promovează modele pedagogice inovatoare și respectă și împuternicesc cursanții în calitate de co-producători pe parcursul învățării pe tot parcursul vieții”. Odată cu evoluția rapidă a conceptului de educație deschisă, cercetătorii au început să treacă de la o abordare centrată pe conținut, care se concentrează pe resurse educaționale (creare, partajare etc.), la una orientată pe practică, care încurajează colaborarea dintre cursanți și profesori pentru crearea și schimbul de cunoștințe (Cronin, 2017).

Figura 1 RED vs PED

Cu alte cuvinte, după cum se arată în Figura 1, cercetătorii și educatorii și-au mutat atenția de la crearea și publicarea RED, la practici care pot fi puse în aplicare utilizând RED pentru educație, denumite PED. De asemenea, Recomandările UNESCO RED (2019) recent aprobată prevede că:

„aplicarea judicioasă a RED, în combinație cu metodologii pedagogice adecvate, cu obiecte de învățare bine concepute și cu diversitatea activităților de învățare, poate oferi o gamă mai largă de opțiuni pedagogice inovatoare pentru a implica atât educatorii, cât și cursanții, să devină participanți mai activi la procesele educaționale și creatori de conținut, în calitate de membri ai unei societăți a cunoașterii diverse și favorabile incluziunii”.

Chiappe și Adame (2018) au declarat că PED au devenit o tendință educațională în creștere bazată pe TIC. În conformitate cu aceste evoluții, acest ghid se concentrează pe PED, care ar putea fi utilizate pe baza RED, pentru a oferi experiențe de învățare active și captivante pentru cursanți,

în timpul acestei epidemii de coronavirus. Într-un recent apel UNESCO (2020) afirma: „criza Covid-19 a dus la o schimbare de paradigmă cu privire la modul în care cursanții de toate vârstele, la nivel mondial, pot avea acces la învățare. Prin urmare, este esențial, acum mai mult ca niciodată, ca întreaga comunitate globală să se reunească pentru a promova accesul universal la informații și cunoștințe, prin intermediul RED”.

Obiectivul RED UNESCO. (ii) Dezvoltarea unor politici de susținere

(b) Încurajarea și susținerea instituțiilor în scopul elaborării sau actualizării cadrelor juridice sau politice pentru a stimula crearea, accesul, reutilizarea, redefinirea, adaptarea și redistribuirea RED de calitate de către educatori și cursanți, într-un mod compatibil cu legislația națională privind drepturile de autor și cu obligațiile internaționale; dezvoltarea și integrarea unui mecanism de asigurare a calității RED în strategiile existente de asigurare a calității pentru materialele didactice și de învățare.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (ii) Dezvoltarea unor politici de susținere

(c) Dezvoltarea de mecanisme pentru crearea de comunități de practică, promovarea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice utilizând RED, crearea de rețele de experți în RED și recunoașterea corespunzătoare a creării RED ca un merit profesional sau academic.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (iv) Promovarea creării de modele sustenabile pentru RED

(c) Promovarea și sensibilizarea cu privire la alte modele cu valoare adăugată utilizând RED în rândul instituțiilor și țărilor în care accentul se pune pe participare, co-creare, generarea de valoare colectivă, parteneriate comunitare, stimularea inovării și reunirea oamenilor pentru o cauză comună.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (v) Promovarea și consolidarea cooperării internaționale

(c) Sprijinirea creării și întreținerii unor rețele colegiale eficiente care partajează RED, bazate pe domenii precum disciplinele de studiu, limba, instituțiile, regiunile și nivelul de educație la nivel local, regional și mondial.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

1.2. Implicații pentru predare și învățare

PED au capacitatea de a îmbunătăți oportunitatea de a accesa conținut educațional bun și de calitate pentru cursanți, ajutând astfel la realizarea accesului la învățare și pe tot parcursul vieții (Nascimbeni & Burgos, 2019). În plus, PED permite cursanților să fie implicați și activi în timpul procesului de învățare. Mai mult, PED merge cu un pas dincolo de învățarea activă (Huang et al., 2020) prin implicarea cursanților în crearea și revizuirea RED, contribuind astfel la învățarea celor care îi urmează. Acest lucru poate ajuta pe viitor cursanții să dobândească competențe de alfabetizare digitală (căutare, evaluare și identificare a resurselor online), care sunt fundamentale pentru competențele de literație ale secolului 21. Pe de altă parte, PED oferă potențial pentru noi abordări pedagogice care, la o primă vedere, pot crea „un loc de practică, un loc în care teoriile despre învățare, predare, tehnologie și justiție socială intră într-o conversație între ele și influențează dezvoltarea practicilor și structurilor educaționale” (DeRosa & Jhangiani, 2018). Unele metode pedagogice inovatoare au fost explorate în China pentru a asigura calitatea cursurilor din învățământul superior în timpul epidemiei de COVID-19 (Huang și colab., 2020). Deoarece atât PED, cât și RED pot facilita procesele de învățare și predare în timpul întreruperii cursurilor cauzate de epidemia de COVID-19, mai multe organizații internaționale, inclusiv Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), Liga Arabă a Organizațiilor pentru Educație, Cultură și Știință (ALECSO) și Commonwealth of Learning (COL) au partajat RED și instrumente de calitate pe site-urile lor astfel ca profesorii și cursanții să le utilizeze în timpul procesului educațional în perioada de izolare la domiciliu. În plus, ALECSO, de exemplu, oferă în prezent cursuri de instruire RED pentru a ajuta profesorii din regiunea arabă să creeze și să distribuie RED pentru a menține învățarea neîntreruptă.

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(a) Sensibilizarea comunităților relevante de părți interesate cu privire la modul în care RED poate spori accesul la resursele educaționale și de cercetare, poate îmbunătăți rezultatele învățării, poate maximiza impactul finanțării publice și poate oferi cadrelor didactice și cursanților posibilitatea de a deveni co-creatori de cunoștințe.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (iv) Promovarea creării de modele sustenabile pentru RED

(c) Promovarea și sensibilizarea cu privire la alte modele cu valoare adăugată utilizând RED în rândul instituțiilor și țărilor în care accentul se pune pe participare, co-creare, generarea de valoare colectivă, parteneriate comunitare, stimularea inovării și reunirea oamenilor pentru o cauză comună.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Nota 1. PED vs RED

RED este o abordare centrată pe conținut, în care accentul se pune pe crearea și (re)utilizarea resurselor.

PED constituie gama de practici în jurul creării, utilizării și gestionării resurselor educaționale deschise cu intenția de a îmbunătăți calitatea și de a inova educația. Cu alte cuvinte, PED este o abordare centrată pe practică, în care accentul se pune pe interacțiunea dintre profesorii și cursanții care utilizează RED pentru educație.

2. Aplicarea practicilor educaționale deschise

2.1. Cadrul practicilor educaționale deschise

PED trebuie să fie pe deplin înțelese, deoarece, așa cum a remarcat Cronin (2017), domeniul lor de aplicare evoluează rapid, iar cercetătorii tind să se concentreze pe diferite perspective PED. Prin urmare, această secțiune își propune să elaboreze un cadru PED bazat pe mai multe definiții ale acestora, raportate în literatura de specialitate. În acest context, am efectuat o analiză cuprinzătoare a definițiilor PED (Huang, Tlili și colab., 2020). Pe baza acestor definiții, au fost identificate următoarele cinci condiții care trebuie să fie prezente în timpul aplicării PED în educație (vezi Figura 2).

- *RED*: Materialele didactice utilizate în cadrul PED trebuie să fie licențiate în mod deschis, iar resursele produse în timpul cursului (de exemplu, rapoarte, prezentări, videoclipuri) trebuie, de asemenea, să fie publicate ca RED.
- *Predare deschisă*: Educatorii trebuie să pună în aplicare metodologii de predare care pot ajuta elevii / studenții să își construiască propriile parcursuri de învățare și să contribuie activ la consolidarea cunoștințelor, atât individual, cât și în colaborare.
- *Colaborare deschisă*: Profesorii trebuie să construiască comunități deschise, de exemplu, prin utilizarea rețelelor sociale, pentru a ajuta elevii / studenții să lucreze în echipe pentru a îndeplini anumite sarcini de învățare (de exemplu, editarea unui blog, crearea unei pagini Wikipedia), precum și pentru a face schimb de idei și discuții legate de aceste sarcini de învățare specifice. Alți profesori și părți interesate pot participa la aceste discuții, precum și pentru a ajuta în continuare cursanții.
- *Evaluare deschisă*: Profesorii trebuie să permită cursanților să se evalueze reciproc (evaluare colegială). Acest lucru poate facilita practicile de reflecție și poate îmbunătăți rezultatele învățării.
- *Tehnologie generică*: Profesorii trebuie să utilizeze diferite tehnologii și instrumente pentru a construi și susține o comunitate de învățare conectată, în care PED să se poată aplica. Aceste tehnologii și instrumente includ aplicații de dezvoltare RED, directoare RED, rețele sociale și aplicații de editare colaborativă.

Obiectivul RED UNESCO. (ii) Dezvoltarea unei politici de susținere

(c) Dezvoltarea de mecanisme pentru crearea de comunități de practică, promovarea dezvoltării profesionale a profesorilor utilizând RED, crearea de rețele de experți în RED și recunoașterea corespunzătoare a creării RED ca un merit profesional sau academic.

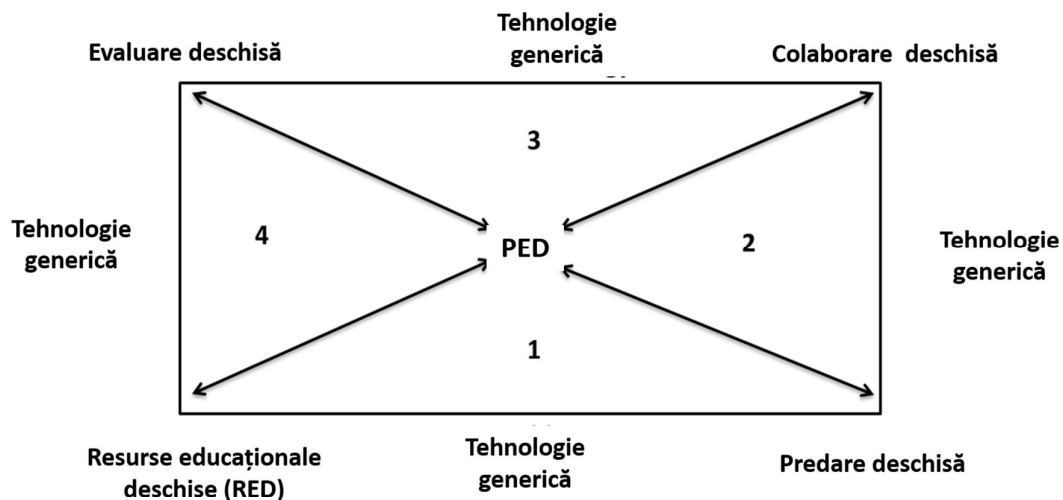
Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Deoarece PED, ca și în cazul tuturor activităților de predare, sunt practici complexe și multidirecționale, condițiile de mai sus sunt interdependente. În PED, elevii sunt încurajați să continue învățarea flexibilă (Huang și colab., 2020). Mai precis, patru relații, discutate mai jos, pot

fi formate pe baza celor cinci condiții menționate mai sus. Toate aceste relații sunt mediate de o tehnologie care este concepută ca o condiție ce permite dezvoltarea PED, nu ca aspect central al practicii. Trebuie remarcat faptul că numerele sunt utilizate ca indici ai relațiilor și nu reflectă nivelul de importanță al acestor relații.

1. Relația „RED - tehnologie generică - predare deschisă”: Acesta este probabil cel mai tipic exemplu de PED. Datorită acestei relații, elevii/studentii se pot implica în procese de învățare deschise și colaborative bazate pe RED prin intermediul tehnologiei participative. De exemplu, profesorii pot folosi RED, cum ar fi manualele deschise, utilizând conținutul didactic și le pot cere elevilor/studentilor să îmbunătățească în continuare acest conținut prin remixarea acestuia cu alt conținut sau prin crearea de noi activități și exerciții pentru curs.
2. Relația „predare deschisă - tehnologie generică - colaborare deschisă”: Prin această relație, profesorii încurajează implicarea elevilor în colaborări deschise prin intermediul tehnologiei, cum ar fi social media și rețelele sociale, în care aceștia colaborează cu comunitățile și părțile interesate atât în mediul fizic cât și virtual.
3. Relația „colaborare deschisă - tehnologie generică - evaluare deschisă”: Această relație descrie cazul în care elevii sunt evaluați pe baza colaborării cu comunități externe, rezultând rapoarte de evaluare deschise.
4. Relația „evaluare deschisă - tehnologie generică - RED”: Acest lucru se referă la încurajarea evaluării colaborative și colegiale a resurselor dezvoltate individual sau în grup de către cursanți; evaluarea deschisă obținută (feedback, rapoarte, panou de urmărire – engl. dashboard) poate fi apoi utilizată pentru a îmbunătăți RED.

1. RED - tehnologie generică - predare deschisă
2. predare deschisă - tehnologie generică - colaborare deschisă
3. colaborare deschisă - tehnologie generică - evaluare deschisă
4. evaluare deschisă - tehnologie generică - RED

Figura 2 Cadrul PED pentru educația deschisă (Huang, Tlili, Chang, Zhang, Nascimbeni, & Burgos, 2020)

Obiectivul RED UNESCO. (iv) Promovarea creării de modele sustenabile pentru RED

(d) Activarea cadrelor de reglementare care sprijină dezvoltarea de produse RED și servicii conexe care se aliniază la standardele naționale și internaționale, precum și interesul și valorile părților interesate RED.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Exemplele de mai jos ilustrează modul în care aceste aspecte au fost abordate la nivelul profesorilor, universităților precum și la nivel regional și național.

Nota 2. Selectarea tehnologiei generice PED poate îmbunătăți experiențele de învățare

Selectarea de instrumente și tehnologii de învățare prietenoase cu care cursanții sunt deja familiarizați pot face mai flexibile PED-urile implementate. De asemenea, este esențial ca profesorii să evite supraîncărcarea cursanților, solicitându-le să utilizeze prea multe instrumente, ceea ce ar duce la practici de învățare incomode pentru aceștia.

Exemplul 1: Aplicarea PED pentru predarea disciplinei „Educație pentru viața în familie” la Institutul pentru Învățare Inteligentă (Smart Learning Institute) din cadrul Universității Normale din Beijing, China

Pentru a oferi o experiență de învățare captivantă în timpul epidemiei de COVID-19, profesorul a aplicat PED pentru a preda cursul „Educația pentru viața în familie”. În mod specific, pentru a asigura o predare deschisă, cadrul didactic a postat fiecare capitol al cursului, realizat din RED existente și partajat ulterior tot ca RED. În fiecare capitol, acesta a discutat despre problemele specifice fiecărei categorii de vârstă și despre modul în care experții au recomandat colaborarea cu acestea. Elevii au trebuit apoi să lucreze în echipe, sub supravegherea profesorului pentru a îmbunătăți materialele didactice prin căutarea de noi probleme în fiecare categorie de vârstă și modul în care părinții trebuie să le trateze. Mai exact, toate grupurile au lucrat la documente publice „Tencent” (similare cu Google Docs), unde își pot vedea reciproc activitatea și progresul.

În același timp și pentru a asigura evaluarea deschisă și colaborarea, a fost creată o comunitate publică de învățare pe rețeaua socială Toutiao (vezi Figura 3), în care studenții au făcut schimb de idei și au discutat împreună în vederea unei evaluări colegiale și asigurarea de practici de reflecție cu privire la materialele de învățare propuse. Între timp, cadrul didactic s-a concentrat mai mult pe rolul de facilitator, oferind referințe sau sfaturi pentru/în timp ce pregătea materialele de învățare. În plus, s-a concentrat pe încurajarea studenților în vederea comunicării pentru a crește încrederea în sine și încrederea în și între cursanți.

În cele din urmă, după fiecare capitol, folosind aplicația ZOOM, fiecare echipă a sumarizat diverse modalități privind modul în care se poate consolida relația părinți-copii. În cadrul acestor prezentări, atât părinții cât și experții au fost invitați să discute cu echipele vis-a-vis de activitatea lor. În acest context, toate materialele didactice pregătite, inclusiv documentele, prezentările și înregistrarea video a întâlnirii virtuale (care implică interacțiunea experților, a părinților și a echipelor) au fost colectate și publicate ca un ghid RED cu materiale suplimentare (videoclipuri și prezentări) pentru a fi o referință publică. În plus, s-a folosit evaluarea bazată pe proiecte în locul clasicei examinări cu hârtie și creion.

5岁的孩子, 还总是吃手, 手都已经又红又肿了, 怎么办?

绘本如何说 2020-03-07 20:48:33

孩子年龄: 5岁的小朋友

事件: 总是吃手, 都已经又红又肿了, 还是吃

- 1) 请说出家长常用的做法是什么? 效果如何?
- 2) 给家长支招
- 3) 这个年龄段还有什么其他常见问题

☆ 收藏 □ 举报

8 条评论

写下您的评论...

评论

小苏在苏州 12天前

常用的做法就是制止, 但是几乎没有效果, 找出吃手原因, 根据每个孩子不同的原因找对策。这个年龄段的孩子还会说谎。

回复 · 1条回复 ▾

0 0 □

飞飞胖56 12天前

5岁的孩子, 已经懂很多事情了, 告诉他事实, 手指已经出现问题了, 可以让他自己想想办法

Figura 3 Utilizarea „Toutiao” în timpul cursului de „Educație pentru viața în familie”

Exemplul 2: Aplicarea PED pentru predarea „Limbii și literaturii române” la Școala „Diaconul Coresi”, Brașov, România

Pe data de 10 martie 2020, Ministerul Educației și Cercetării din România (MER) a anunțat suspendarea cursurilor din toate școlile, încurajând și sprijinind învățarea online. În timpul epidemiei de coronavirus, marea majoritate a actorilor educaționali (profesori, elevi, etc.) au utilizat o bogată arhivă de resurse educaționale deschise (RED) disponibilă la <http://digital.educred.ro>, dezvoltată prin proiectul național în curs de implementare CRED (Curriculum Relevant și Educație deschisă pentru toți), ai cărui parteneri sunt MER și Institutul de Științe ale Educației (acum Unitatea de Cercetare în Educație). Multe cadre didactice au creat RED-uri pentru acest director național și au împărtășit din experiențele lor de predare online în diverse comunități din social media, cum sunt grupurile Facebook CRED (<https://www.facebook.com/groups/574392349703069>) sau Coaliția pentru RED (<https://www.facebook.com/groups/REDRomania>).

Alte directoare în limba română cu RED sau acces deschis sunt: <http://manuale.edu.ro>, <http://digitaledu.ro>, <http://reteauaedu.ro>, <http://iteach.ro>, <https://www.oerup.eu/ro>, <http://educatie.inmures.ro>, <https://kidibot.ro>, <http://digitaliada.ro>, <https://dacobots.com>, <http://scoaladinvaliza.ro>, <http://indreptardigital.ro>, <https://www.noi-orizonturi.ro/resurse-educationale>, <https://www.twinkl.ro> sau <http://www.educatieonline.md>.

Pentru activitățile de predare online, un număr mare de profesori au utilizat suita Google pentru Educație sau Office 365, integrând diverse RED-uri. Unele sesiuni au fost înregistrate, încărcate și partajate ca RED în vederea (re)utilizării. Elevii au participat atât la activități individuale cât și de grup, creând proiecte și prezentări, pentru care au trimis fotografiile și conținut multimedia pe platformele online ale clasei. De exemplu, Figura 4 ilustrează un studiu de caz de la Școala Generală „Diaconul Coresi” din Brașov. La o oră de „Limba și literatura română” de la clasa a 7-a, derulată pe Zoom și cu companion tehnic WhatsApp, activitățile și discuțiile cu elevii au fost facilitate de profesoară, împreună cu bibliotecara invitată.

Figura 4 Bibliotecară invitată la discuții cu elevii în timpul unei sesiuni de curs Zoom - experiență împărtășită în Grupul FB CRED (<https://www.facebook.com/groups/574392349703069>)

Exemplul 3: Aplicarea PED pentru predarea „Educației la distanță” în cadrul Universității Normale din Hangzhou (HZNU), China

Profesorul și-a creat cursul ca RED folosind resurse educaționale deschise create de studenții săi în anii universitari anteriori. Apoi a înregistrat videoclipuri cu acces deschis pentru a instrui studenții cum să se conecteze pe platforma universității de management al învățării, cum să se autentifice la curs, precum și criteriile pentru evaluarea finală. Pentru fiecare unitate de învățare a cursului, studenții au avut ca sarcini elaborarea de rapoarte ca RED. Toate acestea au fost colectate la sfârșitul cursului pentru a crea un ghid deschis pe care toată lumea să-l poată consulta și (re)utiliza. Profesorul a construit, de asemenea, o comunitate pentru colaborare deschisă utilizând QQ și DingTalk, în care studenții au făcut schimb de idei pe baza unor subiecte specifice de curs postate de profesor (vezi Figura 5).

The screenshot shows a forum page with the following content:

- Navigation: JMU 首页 我的班级 我的课程 学习项目 学习任务 课程资源
- Page Title: Distance Education 远程教育
- Forum Title: 理解网络教学?
- Post Content:

此次疫情，极大的改变了学习和教学的模式。无论是中小学，还是大学，都采用了网络教学的模式。请以小组的方式，从网上找相关的新闻、报道。结合自己的本周的网络学习体会（重要信息注明来源），谈一谈你对网络教学的理解（包括网络教学的形式、教师的教学方式、学生的学习方式、技术平台的功能等方面，不少于800字）。建议每位同学都能阅读其他同学回复3个帖子。

请以小组的方式，每位同学都从网上找相关的新闻、报道，结合自己的本周的网络学习体会（重要信息注明来源），谈一谈你对网络教学的理解（包括网络教学的形式、教师的教学方式、学生的学习方式、技术平台的功能等方面，不少于800字）。建议每位同学都能阅读其他同学的帖子并回复3个帖子。
- Forum Stats: 37人参与 143条发言 79个赞
- Filtering: 根据关键字标签筛选发言 (全部, 网络(96), 教学(91), 网络教学(80), 学习(62), 学生(60), 直播(49), 平台(47), 问题(46), 进行(45), 教育(42))
- User Post: 邵睿敬 (Lv19) 我对网络教学的理解 因为疫情的原因，各地开展了网络教学。我这两天听老师直播，经常会听到一句话，就是“哇塞，有点不习惯”。确

Figura 5 Discuție deschisă despre „învățarea online”

Exemplul 4: Primăria Torino (Italia) ajută școlile prin abordări și resurse deschise în timpul pandemiei de COVID-19

Primăria Torino, capitala uneia dintre regiunile din Italia cele mai afectate de COVID-19, a instituit o serie de servicii disponibile gratuit pentru profesori, elevi și studenți, bazate pe o abordare deschisă. Torino, oraș de învățare UNESCO care găzduiește un proiect important numit Riconessioni (<https://www.riconessioni.it>), precum și o rețea de școli inovatoare numită DSchola (<http://www.associazionedschola.it>), este cunoscut în Italia pentru capacitatea sa de inovare.

În timpul perioadei de izolare, chiar dacă în Italia primăriile nu au fost responsabile pentru profesori, cu excepția grădinițelor și creșelor, autoritățile educaționale municipale au luat diferite măsuri. În primul rând, acestea au sprijinit familiile prin facilități economice, deoarece nu li s-a cerut să mai plătească pentru grădinițe, transport sau mese. Din punct de vedere pedagogic însă, Primăria a susținut toți acei profesori, educatori și coordonatori pedagogici care au fost forțați să lucreze de acasă, pregătind conținut deschis pentru elevii lor sau trimițând teme de făcut cu ajutorul părinților.

Orașul a acordat, de asemenea, o atenție deosebită incluziunii sociale. Proiectul „Try Again, Sam” (Mai încercă, Sam) este o inițiativă pentru prevenirea abandonului școlar, foarte relevantă în această perioadă: primăria a avut o strânsă colaborare cu educatorii ce au sprijinit copiii expuși riscului de abandon școlar pentru ca aceștia să mențină relații viabile și, eventual, să înregistreze progrese educaționale. O altă inițiativă axată pe solidaritatea digitală se numește

#TorinoCityLove, prin care, grație colaborării companiilor, conținutul deschis și instruirea au fost oferite în mod gratuit cetățenilor, profesorilor și părinților. Acest lucru este considerat de importanță majoră deoarece, la nivel european, Italia nu ocupă un loc de frunte în topul competențelor digitale, astfel încât toată lumea a făcut eforturi deosebite pentru a învăța cum să gestioneze conținutul digital.

În același timp, echipa Primăriei Torino a început să regândească metodologiile existente și, mai important, să încurajeze cetățenii să înțeleagă că, atunci când acest coșmar se va termina, nu vom mai putea să ne întoarcem la vechile modalități de lucru. Toate aceste inițiative împărtășesc faptul că s-a încurajat atât utilizarea resurselor educaționale deschise, așa cum se arată în Figura 6, dar s-a și solicitat o participare puternică a cetățenilor - două caracteristici care trebuie să rămână și atunci când se va încheia situația de urgență. În acest spirit, Primăria a creat un portal de resurse denumit Predare în Cartier (Didattica della Vicinanza).

0 6: le risorse esterne

 <p>Fondazione ULAOP</p> <p>offre attività e lettura nella sezione per le famiglie (nei progetti Centro Bambini e Genitori III.AOP e Biblioteca III.AOP)</p>	 <p>Guida galattica al coronavirus</p> <hr style="border: 0.5px dashed #ccc;"/> <p>Informazioni, video, testi tradotti in varie lingue per i migranti</p>	 <p>Lezioni sul sofà 3 +</p> <hr style="border: 0.5px dashed #ccc;"/> <p>C'è in giro un virus che si chiama Corona. Le scuole sono chiuse. Per strada consigliano di non andare. Come fare a scacciare la noia?</p>
--	--	--

Figura 6 Arhiva italiană deschisă

Exemplul 5: Aplicarea PED pentru K-12 în Coreea: Abordări și resurse deschise în timpul COVID-19

Din cauza pandemiei COVID-19, ministerul coreean al educației a anunțat că toate școlile și universitățile își încep de la distanță semestrul de primăvară la începutul lunii aprilie. Între timp, pentru a evita penuria de oportunități de învățare cauzată de epidemia de COVID-19, guvernul coreean a susținut promovarea învățării auto-dirijate a tuturor elevilor din învățământul preuniversitar prin intermediul RED. Odată cu anunțul guvernului coreean de închidere temporară a tuturor școlilor, atât ministerul educației, cât și comunitățile de profesori au lansat RED-uri și un program detaliat de învățare. În plus, un grup format din profesori de școală primară au lansat diverse servicii online (cum ar fi 학교가자.com, 바로학교.com și

안녕학교.com) prin care au oferit atât instrucțiuni pentru profesori, cât și resurse de învățare pentru elevi (vezi Figura 7). Dezvoltatorii acestor servicii sunt profesori din învățământul preuniversitar, care au căutat în mod proactiv, căi convenabile și accesibile de distribuire a RED-urilor către proprii elevi și profesorii lor colegi. Aceste servicii ghidează profesorii să se conecteze la sistemele de management al învățării precum Classting și Wedorang, utilizate pe scară largă în Coreea. Elevii, pe de altă parte, au putut participa în cadrul diferitelor forumuri pentru a face schimb de idei și pentru a împărtăși opinii cu privire la subiecte de învățare specifice.

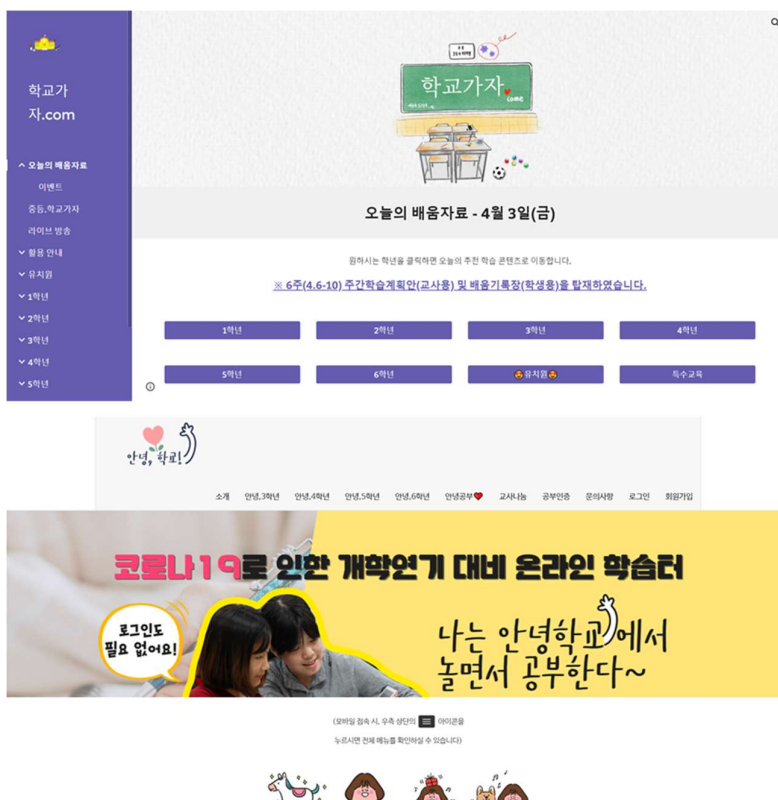

Figura 7 RED proiectate de comunitățile de profesori coreeni (de sus în jos: 학교가자.com, 안녕학교.com)

Exemplul 6: Universidad Internacional de La Rioja (UNIR,-Spania) își deschide abordările în timpul COVID-19

În contextul dificil al epidemiei de COVID-19, mai multe instituții apelează la UNIR pentru a obține suportul tehnic necesar și sprijini migrarea rapidă a metodologiilor educaționale clasice într-un cadru virtual. Universitatea răspunde acestor solicitări în mod gratuit, iar o echipă de consultanță asistă și coordonează procesul. UNIR înțelege că o colaborare deschisă între colegi ține de responsabilitatea socială a universității și este necesară pentru binele tuturor. În plus, educația deschisă reprezintă o componentă cheie a strategiei universității de a îmbina conținutul deschis, universal și liber (OUF) (Burgos, 2020) cu serviciile brevetate și de a găsi un echilibru între profitul economic și beneficiul social, chiar și în timpul epidemiei COVID-19.

În acest context, Centrul de Educație Deschisă (<http://opened.unir.net>) oferă o serie de cursuri în limbile engleză, spaniolă, franceză, italiană, greacă, arabă și alte limbi, după cum se arată în Figura 8. Toate acestea sunt gratuite și încurajează utilizarea, crearea și schimbul de bune practici educaționale deschise, acordând o atenție specială integrării cadrelor informale, formale și non-formale.

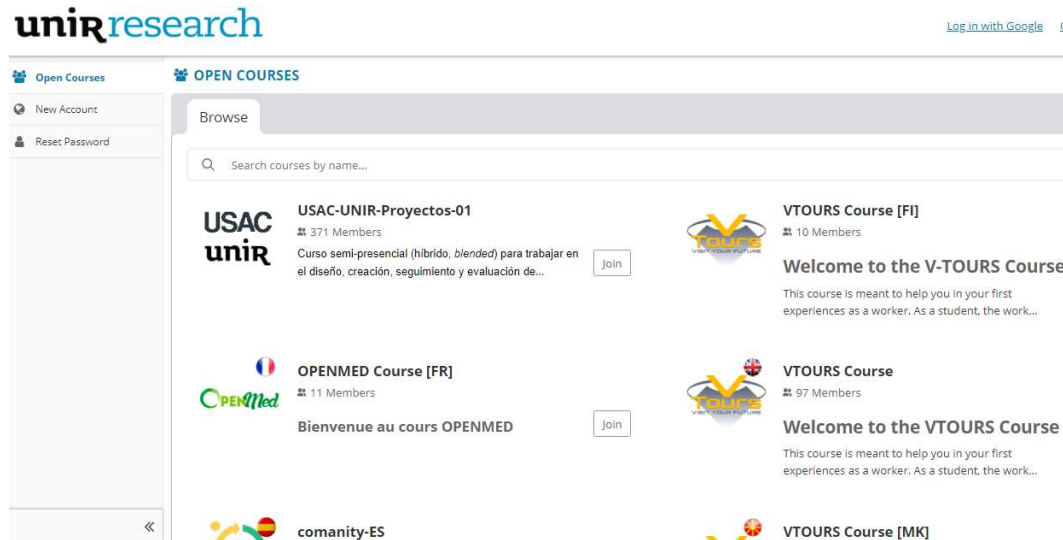

Figura 8 Centrul RED UNIR

Exemplul 7: Abordări educaționale deschise în Rusia în timpul COVID-19

Pentru a atenua impactul schimbărilor drastice asupra sistemului educațional și pentru a asigura continuitatea procesului educațional la nivel național, Ministerul Educației din Federația Rusă și Ministerul Științei și Învățământului Superior din Federația Rusă au introdus mai multe inițiative. Începând cu data de 12 aprilie, după încheierea vacanțelor de primăvară, au fost organizate activități deschise de învățare la distanță pentru elevi și studenți. De exemplu, Mosobrtv este primul canal de televiziune educațional în care programul școlar, dar și lecțiile sunt prezentate în direct. Lecțiile de gimnaziu sunt încărcate pe platforma Yandex.Uroki și pot fi urmărite în orice moment. Resursele educaționale deschise sunt apoi publicate pe următoarele platforme: Centrul Federal de Resurse Educaționale Informatic, Colecția Unificată de Resurse Educaționale Digitale, Edinoye Okno, Școala Electronică Rusă și altele.

În plus, toate editurile au oferit acces liber către versiunile electronice ale manualelor școlare. De exemplu, versiunile electronice ale complexelor educaționale și metodologice ale Editurii Prosveshchenie pot fi accesate fără o conexiune activă la internet. Pentru a asigura liberul acces, fără costuri, la întreg catalogul virtual de materiale educaționale precum e-book-uri (cărți digitale), clipuri video de instruire și cursuri interactive, a fost creat un sistem denumit Piața Serviciilor Educaționale, așa încât companii de top din Rusia precum Yandex, 1C, Uchi.ru, Skyeng, Codwards, Editura Prosveshchenie și altele să poată partaja resursele deschise. Foxford, InternetUrok.ru și Școala Online Skyeng au oferit, de asemenea, acces gratuit la resursele lor, pentru a le permite elevilor cu vârste cuprinse între 1 și 11 ani să își continue studiile și să se

pregătească pentru examenele finale și olimpiade. Lecțiile sunt predate de profesorii de la Universitatea de Stat din Moscova, Institutul de Fizică și Tehnologie din Moscova, Școala Superioară de Economie și alte universități importante.

Platforma Națională de Educație Deschisă (a se vedea Figura 9), a fost lansată de nouă universități de top din Rusia cu sprijinul Ministerului Științei și Învățământului Superior din Federația Rusă. Cursurile online de înaltă calitate sunt concepute în primul rând pentru studenții din instituțiile de învățământ superior, iar accesul la materialele educaționale este gratuit. În luna aprilie 2020, aproape 560 de cursuri erau disponibile pe platformă. Platforma Națională de Educație Deschisă este integrată într-o altă platformă online, numită Mediul Educațional Digital Modern, dezvoltată de Ministerul Științei și Învățământului Superior al Federației Ruse pentru a-i ajuta pe studenți să își continue studiile în conformitate cu programa școlară și să obțină confirmarea oficială a rezultatelor obținute în urma absolvirii cursurilor online. Resursele educaționale deschise sunt disponibile și prin platforme online precum Culegerea resurselor educaționale digitale, Fereastra unică, Școala Electronică Rusă, Universitatea Deschisă Națională Intuit, Stepik, Lektorium, Universarium, Universitate fără frontiere, Sala de lectură MIPT, Postnauka, Arzamas și multe altele.

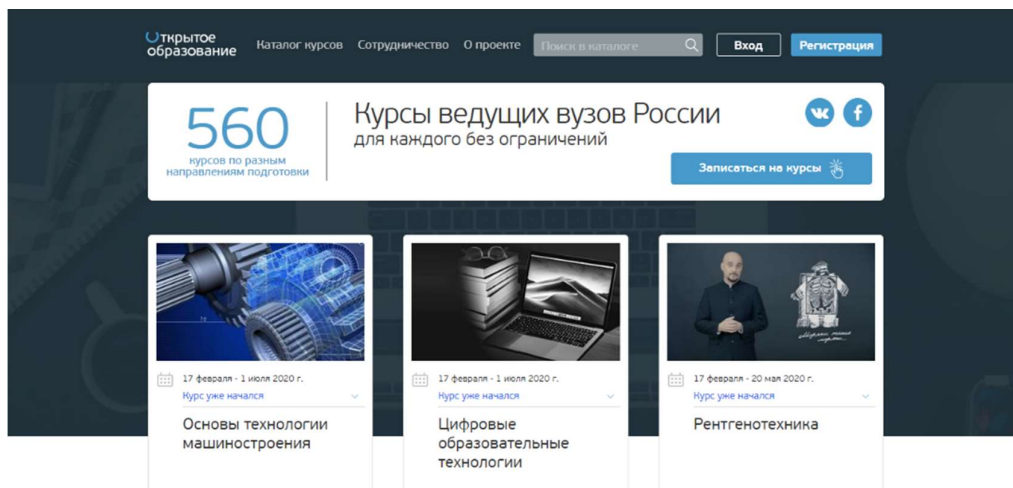

Figura 9 Platforma națională de educație deschisă din Rusia

Obiectivul RED UNESCO. (v) Promovarea și consolidarea cooperării internaționale

(c) Sprijinirea creării și întreținerii unor rețele colegiale eficiente care partajează RED, bazate pe domenii precum materia, limba, instituțiile, regiunile și nivelul de educație la nivel local, regional și mondial.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (v) Promovarea și consolidarea cooperării internaționale

(f) Sprijinirea contribuției competențelor de comunicare interculturală, gestionarea grupurilor multiculturale, conceperea comunităților de practică și a strategiilor de ajustare comunitară în vederea implementării la nivel local a RED pentru a promova valorile universale.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (ii) Dezvoltarea unei politici de susținere

(a) Încurajarea și susținerea cercetării privind RED, prin programe de cercetare relevante privind dezvoltarea, partajarea și evaluarea RED, inclusiv sprijinirea tehnologiilor digitale (cum ar fi inteligența artificială)

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (ii) Dezvoltarea unei politici de susținere

(f) Abordarea includerii RED în transformarea educației, ajustarea, îmbogățirea sau reformarea programelor de învățământ și a tuturor formelor de învățământ, astfel încât să se exploateze potențialul și oportunitățile RED și încurajarea integrării diferitelor metode de predare și a formelor de evaluare pentru a motiva utilizarea activă, crearea și partajarea RED; și evaluarea impactului RED asupra educației incluzive, echitabile și de calitate.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

2.2. Provocări în aplicarea practicilor educaționale deschise

În ciuda faptului că PED poate îmbunătăți rezultatele învățării, pot fi identificate, de asemenea, mai multe provocări. Unele dintre aceste provocări sunt extrase din exemplele de mai sus în timpul aplicării PED (a se vedea secțiunea 2.1). Din punct de vedere instituțional, școlile și universitățile ar putea considera dificilă adaptarea pedagogiei la modelul PED. Mai mult, acestea nu recunosc PED în politicile de promovare. În ceea ce privește profesorii, unii dintre aceștia se tem să nu piardă controlul asupra procesului de predare, atunci când își invită cursanții să aducă propriile contribuții la activitățile cursurilor și să participe activ la dezvoltarea acestora. Unii dintre aceștia nu dispun, de asemenea, de competențele necesare pentru a încorpora PED în cursurile lor. În ceea ce privește elevii/studentii, aceștia sunt mai familiarizați cu abordările tradiționale de învățare, prin urmare, le-ar putea fi dificil să se devină mai autonomi și să se adapteze la un curs de tipul PED. În esență, PED solicită ca practicienii, inclusiv profesorii, cursanții, precum și educatorii, să fie mai deschiși, mai activi, mai participativi și mai inovatori.

Obiectivul RED UNESCO. (iv) Promovarea creării de modele sustenabile pentru RED

(f) Furnizarea de mecanisme pentru punerea în aplicare și aplicarea RED, precum și încurajarea feedback-ului din partea părților interesate și îmbunătățirea constantă a RED.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (iv) Promovarea creării de modele sustenabile pentru RED

(g) Optimizarea eficientă a bugetelor și fondurilor existente pentru educație și cercetare în vederea obținerii, dezvoltării și îmbunătățirii continue a modelelor RED prin colaborări interinstituționale, naționale, regionale și internaționale.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

3. Competențe RED pentru aplicarea practicilor educaționale deschise

Aplicarea practicilor educaționale deschise necesită (re)utilizarea RED în diferite moduri pentru a permite elevilor/studentilor să fie inovatori și activi și conduce la o experiență educațională îmbunătățită. Prin urmare, această secțiune prezintă acele competențe RED strict necesare pentru aplicarea unei PED (Gregoire & Dieng, 2016; Morgado, & Teixeira, 2015).

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(a) Consolidarea sistematică și continuă a capacităților (în timpul și înainte de începerea serviciului) cu privire la modalitatea de creare, accesare, punere la dispoziție, reutilizare, adaptare și redistribuire a RED ca parte integrantă a programelor de instruire, indiferent de nivelul de educație și oferire de asistență în programele de instruire inițială pentru educatori. Aceasta trebuie să implice îmbunătățirea capacității autorităților publice, a factorilor de decizie, precum și a profesioniștilor din domeniul dezvoltării calității și al asigurării de a înțelege RED și de a susține integrarea acestora în procesul de învățare, predare, cercetare, dar și în viața de zi cu zi.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(f) Promovarea competențelor de alfabetizare digitală pentru a stăpâni utilizarea tehnică a software-ului, a codurilor și a licențelor deschise în vederea încurajării dezvoltării și utilizării RED.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (ii) Dezvoltarea unei politici de susținere

(a) Dezvoltarea unor metode care să sprijine și să stimuleze toate părțile interesate să publice fișierele sursă și materiale RED în arhivele publice, utilizând formatul standard al fișierelor deschise.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

3.1. Căutarea și selectarea RED

3.1.1. Utilizarea motoarelor de căutare generice și dedicate

Motoarele de căutare generice precum Google și Baidu pot fi utilizate pentru a găsi un anumit RED. În acest context, profesorii sau cursanții trebuie să introducă în caseta de căutare resursele pe care le caută, iar aceste motoare vor efectua căutări aprofundate, utilizând algoritmi lor avansați și inteligenți pentru a furniza rezultatele obținute. Motoarele de căutare RED dedicate (și nu generice, concepute pentru a căuta RED) pot fi, de asemenea, utilizate pentru a găsi RED, cum ar fi căutarea folosind motorul CC (<https://search.creativecommons.org>), RED Commons (<https://www.oercommons.org>) sau Merlot. În acest context, profesorii și educatorii trebuie să fie familiarizați cu mecanismele de căutare, pentru a personaliza opțiunile de căutare (de exemplu, tipul conținutului, data etc.) în funcție de nevoile lor. De exemplu, după cum se arată în Figura 10, utilizarea opțiunii "căutare avansată" de la Google poate ajuta la restrângerea rezultatelor căutării, în funcție de limbă, regiune și chiar de licență.

Găsiți pagini cu...

Pentru a face acest lucru în caseta de căutare.

toate aceste cuvinte: Introduceți cuvintele importante: ciobănesc mioritic tricolor

exact acest cuvânt sau această expresie: Puneți cuvintele exacte între ghilimele: "ciobănesc mioritic"

oricare dintre aceste cuvinte: Introduceți OR între toate cuvintele dorite: miniatură OR standard

niciunul dintre aceste cuvinte: Introduceți un semn minus chiar înainte de cuvintele nedorite: -rozătoare, -"Jack Russell"

numere de la: până la Introduceți 2 puncte între numere și adăugați o unitate de măsură: 10..35 lb, 300 USD..500 USD, 2010..2011

Apoi, restrângeți rezultatele după...

limbă: Găsiți pagini în limba pe care o selectați.

regiune: Găsiți pagini publicate într-o anumită regiune.

data ultimei modificări: Găsiți pagini actualizate în intervalul specificat.

site sau domeniu: Căutați pe un site (cum ar fi wikipedia.org) sau limitați rezultatele dvs. la un domeniu, cum ar fi .edu .org sau .gov

termeni care apar: Căutați termenii în toată pagina, în titlul paginii sau în adresa web ori în linkuri către pagina pe care o căutați.

Căutare sigură: Setări în Căutare sigură dacă se filtrează conținutul sexual explicit.

tip de fișier: Găsiți pagini în formatul preferat de dvs.

drepturi de utilizare: Găsiți pagini pe care le puteți utiliza în scop personal.

Căutare avansată

Figura 10 Interfața Google de căutare avansată

În plus, pentru a avea rezultate mai precise, profesorii și cursanții trebuie să fie familiarizați cu următoarele trucuri de căutare.

- *Utilizarea operatorilor, cum ar fi „RED +” și „RED &” pentru a include doi sau mai mulți termeni de căutare:* De exemplu, dacă profesorii sau cursanții doresc să caute tehnologii utilizate cu RED, se pot utiliza termenii: RED+tehnologie.
- *Utilizarea semnului minus pentru a elimina rezultatele care conțin anumite cuvinte, cum ar fi „RED -”:* În cazul în care profesorul dorește să excludă rezultatele care conțin anumiți termeni, acesta poate folosi semnul minus, de exemplu: RED -date deschise.
- *Utilizarea unui asterisc între ghilimele pentru a specifica cuvinte necunoscute sau variabile, cum ar fi „RED este *”:* Acest lucru este util dacă profesorii sau cursanții caută, de exemplu, o

anumită definiție, dar nu au putut distinge întreaga frază (de exemplu, „RED este o resursă publică ce *”).

- *Utilizarea ghilimelelor pentru a căuta o frază exactă, cum ar fi „RED este definit”:* Căutarea unei fraze între ghilimele va furniza ca rezultate doar pagini conținând aceleași cuvinte, în exact aceeași ordine precum cea redactată între ghilimele. Acest truc este important mai ales dacă profesorul sau cursantul încearcă să găsească rezultate care conțin o frază specifică.

3.1.2. Utilizarea unor arhive RED specifice

Pentru această metodă, profesorii și cursanții trebuie să aibă cunoștințe de bază despre arhivele RED disponibile online și accesul la acestea pentru a căuta resursele educaționale deschise necesare. Tabelul 1 prezintă exemple de arhive RED populare, împreună cu unele caracteristici importante care ar putea ajuta profesorii și cursanții să selecteze o anumită arhivă. Aceste caracteristici sunt (Santos-Hermosa, Ferran-Ferrer, & Abadal, 2017): (1) Numele domeniului se referă la disciplina sau subiectul acoperit de registru; (2) Nivelul educațional indică sectorul educațional vizat de arhivă (de exemplu, învățământul preuniversitar, învățământul superior sau toate nivelele); (3) Creatorul de resurse indică dacă resursele educaționale deschise publicate în arhivă sunt create de către instituții sau alte entități etc., iar (4) Serviciile educaționale includ serviciile educaționale furnizate concepute atât pentru profesori, cât și pentru cursanți, precum personalizarea modului de învățare și predare, Recomandările de conținut, matrici de evaluare a performanței și servicii de evaluare și detectarea timpurie a cursanților aflați în situații de risc.

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(a) Punerea la dispoziție a unor resurse ușor accesibile care să ofere informații și asistență tuturor părților interesate din domeniul RED despre subiecte legate de RED, inclusiv drepturile de autor și acordarea de licențe deschise pentru materialele educaționale.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Nota 3. Arhivă vs Director vs Platformă

O **arhivă** este o bază de date în care sunt stocate RED și în care utilizatorii (profesor sau cursant) pot căuta un anumit RED, îl pot vizualiza și descărca (inclusiv metadatele sale).

Un **director** este o listă online sau un catalog de site-uri RED pe care utilizatorii le pot accesa.

O **platformă** este un mediu care oferă diferite funcționalități pentru a crea sau (re)utiliza RED pentru predarea și învățarea în diferite moduri.

Tabelul 1. Exemple de arhive RED și platforme MOOC

Arhive RED	Domeniu subiect	Nivel educațional	Creator de resurse	Servicii educaționale
OER Common	Multidisciplinar	Niveluri diferite	Profesori	Partajare, descărcare
OpenLearn	Multidisciplinar	Învățământul superior și Învățământul profesional	Oricine	Colaborare
MIT OCW	Multidisciplinar	Învățământul superior	Profesori Instituții	Ghid de căutare pe categorii
OpenStax	Multidisciplinar	Învățământul superior	Profesori Studenti	Recomandare online
Connexions OpenStax CNY	Multidisciplinar	Învățământul superior	Profesori Studenti	Colaborare
African Storybook	Multidisciplinar	Învățământ preuniversitar	Profesori	Distribuire, evaluare sau comentarii
OER Africa	Multidisciplinar	Colegiu/Universitate	Profesori	Descărcare
Arhiva cu acces liber COL	Multidisciplinar	Învățământul superior Învățământ preuniversitar	Profesori	Descărcare
OpenupEd	Multidisciplinar	Învățământul superior	Instituții	Descărcare
Curriki	Multidisciplinar	Etapă transversală Preuniversitar	Instituții	Diversitate
The Orange Grove	Multidisciplinar	Învățământul superior Învățământ preuniversitar	Instituții	Tablou de bord Casetă de sugestii
NCLOR: Resurse educaționale deschise	Multidisciplinar	Învățământul superior Învățământ preuniversitar	Instituții	Sugestie de resurse
*xuetangX	Multidisciplinar	Învățământul superior	Profesori Instituții	Ghid de căutare pe categorii
*iCourse	Multidisciplinar	Învățământul superior	Profesori Instituții	Ghid de căutare pe categorii
*eduYun	Multidisciplinar	Învățământ preuniversitar	Profesori Instituții	Tablou de bord

*reprezintă resurse educaționale existente în domeniul public fără costuri, dar care nu au licență deschisă în limba chineză

Nota 4. Indicatorii de calitate ai arhivelor RED

Există mai mulți indicatori de calitate care pot ajuta utilizatorii (profesori sau cursanții) să selecteze o anumită arhivă RED, precum: (1) Instrumentele de evaluare pentru utilizatori: instrumente care pot fi utilizate de utilizatori pentru a evalua calitatea RED în cadrul arhivei, cum ar fi metoda de evaluare de cinci stele; (2) Suport multilingv: interfețele proiectate pot fi utilizate în mai multe limbi, drept urmare mai mulți utilizatori pot utiliza această arhivă; (3) Utilizarea meta datelor standardizate: include meta date standardizate, precum IEEE LOM sau Dublin Core, pentru a descrie resursele educaționale deschise și facilita interoperabilitatea acestora; și (4) Descriere cuprinzătoare RED: arhiva trebuie să ofere detalii cuprinzătoare despre fiecare RED, cum ar fi licența deschisă utilizată, scopul învățării și cuvintele cheie pentru a descrie acest RED.

Obiectivul RED UNESCO. (iii) Încurajarea accesului efectiv, echitabil și favorabil incluziunii la RED de calitate

(f) Elaborarea și adaptarea de standarde de evaluare bazate pe dovezi, de criterii de referință și criterii conexe pentru a asigura calitatea RED și punerea accentului asupra revizuirii și evaluării resurselor educaționale (atât cu licențe deschise, cât și fără), în conformitate cu procedurile standard de asigurare a calității.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(a) Sprijinirea instrumentelor, platformelor cu **metadate** interoperabile și a standardelor (inclusiv naționale și internaționale) cu licențe deschise pentru a asigura căutarea, accesarea, reutilizarea, adaptarea și distribuirea facilă a RED într-un mod securizat și care protejează datele despre viața privată. Aceasta presupune instrumente de dezvoltare și editare gratuite, biblioteci și alte arhive și motoare de căutare, sisteme de conservare a datelor pe termen lung și tehnologii de ultimă generație pentru prelucrarea automată a RED și traducerea în alte limbi (acolo unde este cazul sau este necesar), cum ar fi utilizarea inteligenței artificiale.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

3.1.3. Criterii de selecție RED

Profesorii și cursanții pot selecta resursele educaționale deschise adecvate, în baza mai multor criterii (Huang și colab., 2020; De la Teja și colab., 2007):

- *Licențierea*: Educatorii trebuie să aleagă conținutul licenței deschise, deoarece acest lucru le va permite să reutilizeze și să remixeze în mod legal aceste resurse educaționale în cadrul lor didactic.
- *Acuratețea/calitatea conținutului*: Mai multe resurse digitale sunt publicate online, fără a cunoaște fiabilitatea datelor sau a editorului. Prin urmare, educatorii trebuie să consulte resurse și platforme educaționale digitale fiabile.
- *Interactivitatea*: Educatorii trebuie să aleagă resurse de învățare interactive care pot contribui la creșterea implicării și motivației elevilor în procesul de învățare. De exemplu, utilizarea manualelor deschise interactive, în loc de fișiere PDF simple, îi pot stimula pe studenți să devină mai activi și mai interesați să învețe.
- *Calitatea proiectării*: Educatorii trebuie să aleagă RED bine concepute (de exemplu, culori, fonturi utilizate, dimensiunea textului, meniu de navigare etc.), deoarece acest lucru va face experiența de învățare mai agreabilă, prin urmare, conducând la rezultate de învățare mai bune.
- *Ușurința adaptării*: Educatorii trebuie să aleagă RED ușor de adaptat în contextul lor, adică resurse care pot fi ușor adaptate sau modificate pentru a se încadra într-un anumit context de învățare. De exemplu, prezentările PPT sau videoclipurile pot fi resurse bune, deoarece pot fi readaptate cu ușurință.
- *Relevanța și sensibilitatea culturală*: Educatorii trebuie să aleagă resurse educaționale care nu conțin nicio informație ofensatoare la adresa niciunei rase sau culturi.

Obiectivul RED UNESCO. (iii) Încurajarea accesului la RED de calitate în mod efectiv, echitabil și favorabil incluziunii

(f) Elaborarea și adaptarea de standarde de evaluare bazate pe dovezi, de criterii de referință și criterii conexe pentru a asigura calitatea RED și punerea accentului asupra revizuirii și evaluării resurselor educaționale (atât cu licențe deschise, cât și fără), în conformitate cu procedurile standard de asigurare a calității.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

3.2. Citirea digitală și fișa rezumativă RED

În timpul aplicării practicilor educaționale deschise, cursanții pot parcurge mai multe resurse educaționale deschise publicate în diferite pagini web, pentru a crea noi RED folosind informațiile din fișierele anterioare. Afflerbach și Cho (2010) și Leu și colab. (2015) sunt de părere că deținerea de competențe digitale solide reprezintă un aspect esențial în dobândirea de noi cunoștințe digitale din diferite medii și surse. Aceste competențe implică: (1) navigarea în documente hipertext (de exemplu, selectarea surselor pentru documentare, modul secvențial în citire); (2) înțelegerea și integrarea diferitelor surse de informații (de exemplu, conectarea

informațiilor din diferite pagini web); și (3) evaluarea informațiilor (de exemplu, evaluarea calității afirmațiilor dintr-o pagină web). Fiecare dintre aceste competențe este prezentată în continuare.

- *Navigarea*: Înainte de a începe căutarea, cursanții trebuie să formuleze problemele pentru care sunt în căutarea unui răspuns. Acest lucru îi poate ajuta pe cursanți să definească cunoștințele anterioare deja existente despre această problemă (în funcție de informațiile pe care le caută) și să caute doar ce este necesar relevant pentru sarcina lor (Brand-Gruwel, Wopereis și Walraven, 2009). Pentru a naviga de la o pagină web la alta, cursanții pot folosi două metode, și anume coerența sau interesul (Cromley & Azevedo, 2009; Salmerón și colab., 2005; van den Broek & Kendeou, 2015). Folosind metoda „coerenței”, cursanții citesc cu atenție fiecare RED pentru a-l înțelege și apoi decid care este RED-ul pe care trebuie să-l parcurgă în continuare pe baza noilor cunoștințe dobândite. Folosind metoda „interesului”, cursanții efectuează o triere rapidă (un screening) al RED-ului și apoi decid dacă este de interes pentru ei sau nu. Cu toate acestea, în această metodă, cursanții ar putea pierde informații importante din cauza vitezei procesului de screening.
- *Integrarea*: Materialele de studiu în general și RED-urile din diferite surse, în mod particular, pot conține informații care se suprapun parțial, sunt unice sau contradictorii. Atunci când citiți pe web, o sarcină importantă este identificarea și selectarea informațiilor de inclus în procesul de construire a unei reprezentări suficient de consolidate și integrate a materialului de studiu. Una dintre tehnicile de organizare a informațiilor din diferite RED este mind-mapping-ul sau diagrama vizuală, o modalitate grafică de a reprezenta idei și concepte. Spencer, Anderson și Ellis (2013) au declarat că diagrama vizuală poate îmbunătăți gândirea creativă și dobândirea de noi cunoștințe. Wu și Chen (2018) au declarat că diagrama vizuală poate fi folosită ca instrument de învățare pentru a stimula gândirea cursanților în ambele emisfere cerebrale.
- *Evaluarea*: Mai multe RED sunt publicate online fără a cunoaște fiabilitatea conținutului. Acest lucru poate face procesul de utilizare a RED foarte dificil. În acest context, Stadler și Bromme (2014) au propus două modalități de a distinge fiabilitatea informațiilor prezentate. Cursanții pot lua decizii directe comparând ceea ce citesc cu ceea ce cred că este adevărat pe baza cunoștințelor lor globale (și anume, răspund la întrebarea „ce este adevărat?”) sau pot lua decizii informate prin investigarea informațiilor din surse primare (și anume, pe cine să creadă?).

În plus, pentru a rezuma un anumit material, inclusiv RED, Plagly (2016) a propus următoarele etape.

Etapa 1: Citiți cu atenție RED (sau orice alt material) pentru a înțelege mai bine conținutul. Luarea de notițe și evidențierile nu sunt necesare în timpul primei lecturi, atenția fiind mai mult îndreptată asupra înțelegerii în ansamblu a informațiilor și detaliilor propuse.

Etapa 2: Citiți din nou documentul și evidențiați cele mai importante detalii (fapte, concepte, definiții, opinii etc.) folosind un pix sau un marker.

Etapa 3: Pe baza detaliilor evidențiate (la etapa 2), alegeți cele mai relevante informații care să fie incluse în fișa rezumativă. În special, editați și revizuiți evidențierile adăugând o scurtă explicație, până când acestea acoperă cele mai importante aspecte pe care doriți să le împărtășiți,

într-un mod inteligibil. Fiecare detaliu din fișa rezumat trebuie citit și înțeles în câteva minute. În cele din urmă, asigurați-vă că RED-ul original (resursa în general) este corect citată.

Etapa 4: Citiți fișa rezumat, asigurându-vă că ce ați surprins în conținut este fluent și pentru a evita orice greșeli gramaticale sau de ortografie.

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(f) Promovarea competențelor de alfabetizare digitală pentru a stăpâni utilizarea tehnică a software-ului, a codurilor și a licențelor deschise în vederea încurajării dezvoltării și utilizării RED.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

3.3. Crearea, remixarea și revizuirea RED

3.3.1. Crearea RED

Pentru a simplifica procesul de creare și partajare a RED, trebuie să urmați etapele de bază. Mai exact, următoarele cinci etape sunt prezentate în timpul creării unui material suplimentar de curs de tip RED în format Word.

Etapa 1: Profesorul trebuie să pregătească conținutul de învățare (text, imagini, link-uri etc.) într-un document Word. În timpul acestui proces, profesorul trebuie să verifice cu atenție acuratețea informațiilor furnizate, precum și citarea corectă a lucrărilor (a se vedea secțiunea 3.2). Profesorul trebuie, de asemenea, să se asigure că materialul furnizat poate fi ușor de citit de către oricine, luând în considerare, de exemplu, factori precum dimensiunea textului, fonturi, culori, spațiere etc.

Etapa 2: Pentru a se asigura că documentul RED creat este accesibil, profesorul poate folosi instrumentul de verificare a accesibilității din Microsoft Word, așa cum se arată în Figura 11 și observa dacă există conținut ce ar putea fi dificil de înțeles de către persoanele cu dizabilități.

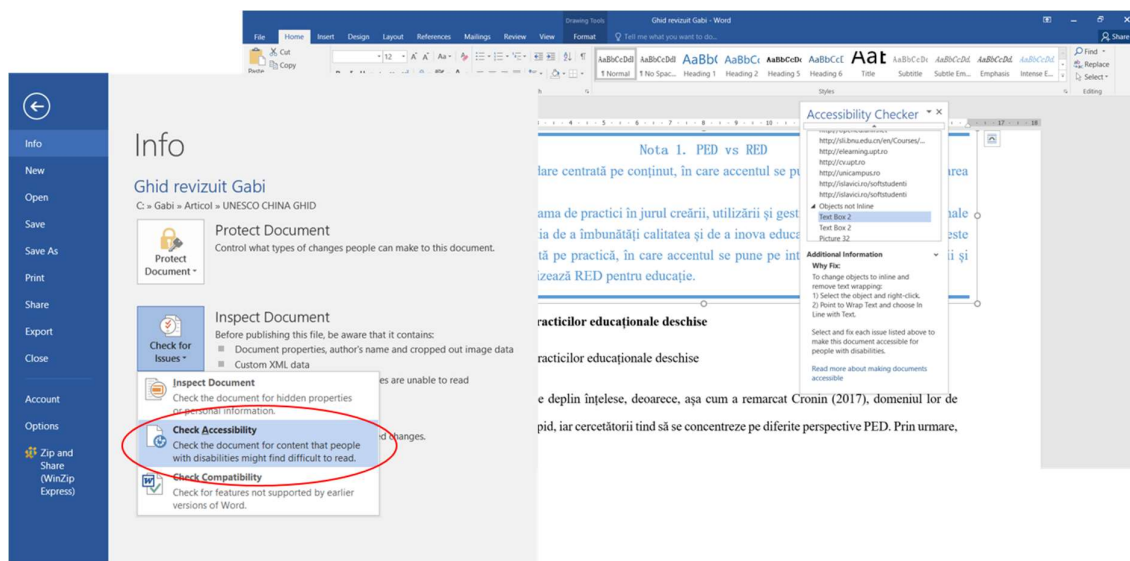

Figura 11 Instrumentul de verificare a accesibilității în Microsoft Word

Etapa 3: Profesorul trebuie apoi să adauge diverse cuvinte cheie (tag) acestei RED, după cum se arată în Figura 12. Aceste etichete trebuie să fie legate de conținutul RED și vor fi utilizate ulterior de motoarele de căutare pentru a găsi acest RED. De exemplu, dacă profesorul pregătește un RED cu privire la educația la distanță, acesta poate utiliza următoarele etichete: educația online, învățarea online, învățarea sincronă, învățarea asincronă etc. În plus, profesorul trebuie să completeze mai multe informații importante, prezentate în Figura 13, și care, pot ajuta de asemenea, în procesul de indexare a RED-ului lor în motoarele de căutare, cum ar fi autorul, titlul, subiectul etc.

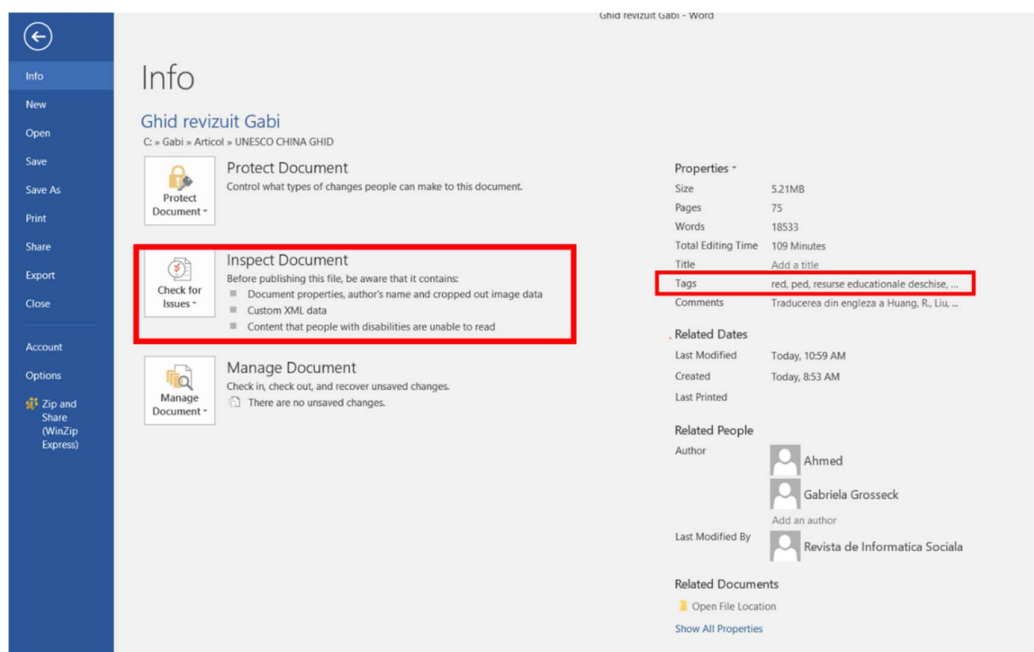

Figura 12 Adăugarea de cuvinte-cheie pe document în Microsoft Word

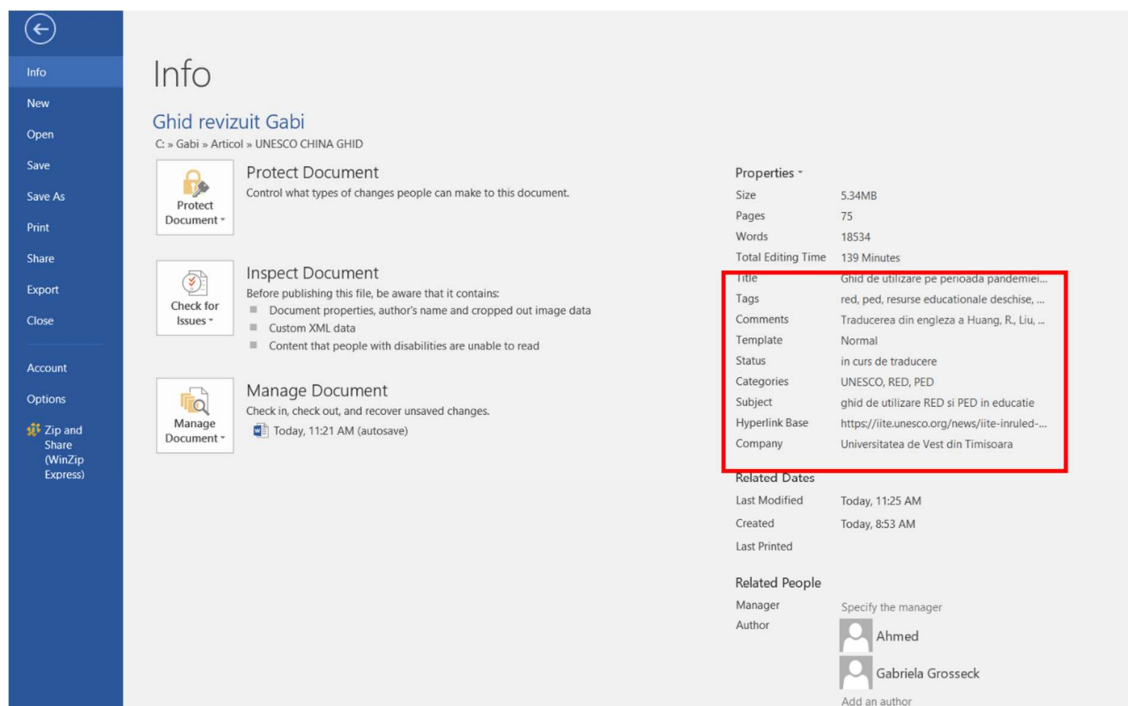

Figura 13 Adăugarea de informații suplimentare în Microsoft Word

Etapa 4: Profesorul trebuie să atribuie o licență deschisă RED-ului său. Licența atribuită trebuie aleasă cu atenție pentru a satisface modurile preferate de utilizare a RED în viitor (consultați secțiunea 2 despre alegerea unei licențe deschise). La final, profesorul poate copia licența necesară și o poate insera în documentul său, așa cum se arată în Figura 14.

Drepturi și permisiuni

Această operă este pusă la dispoziție sub [Licența Creative Commons Atribuire - Partajare în Condiții Identice 4.0 Internațional](#).

Figura 14 Un exemplu de licență CC

Etapa 5: În cele din urmă, profesorul își poate salva documentul Word ca PDF și îl poate partaja cu alții publicându-l pe site-ul său personal sau încărcându-l într-o arhivă publică RED. Pentru a-și promova RED-urile publicate, profesorii și cursanții pot utiliza rețelele sociale pentru a face schimb de linkuri cu privire la RED-urile lor. De asemenea, aceștia pot utiliza comunitățile instituționale pentru a împărtăși RED-urile și colegilor lor.

În plus, mai multe arhive și platforme RED oferă în prezent instrumente de dezvoltare integrate pentru a facilita procesul de creare a RED-urilor pe care profesorii și cursanții pot continua să le utilizeze, prezentate în Tabelul 2.

Tabelul 2. Exemple de instrumente de dezvoltare RED

Instrumente de dezvoltare RED	Link-uri
OER Commons este atât o bibliotecă online accesibilă, care permite profesorilor și altora să caute și să descopere resurse educaționale deschise și alte materiale de instruire disponibile gratuit cât și crearea acestora.	https://www.oercommons.org/authoring-overview
Pressbooks este un sistem de management al conținuturilor bazat pe sursă deschisă special pentru dezvoltarea, crearea și editarea de cărți.	https://guide.pressbooks.com/
California State University Collection este o colecție de instrumente și metodologii care permit crearea și editarea RED	https://oeraccess.merlot.org/authoring_oer/index.html
H2O este o platformă gratuită pentru crearea, partajarea și adaptarea de materiale pentru cursurile deschise, întreținută de Harvard Law	https://h2o.law.harvard.edu/ - noul link se găsește la adresa https://opencasebook.org/
SoftChalk Cloud este un software care permite instituțiilor să creeze lecții online personalizate, antrenante și interactive	https://www.softchalkcloud.com/
20 Million Minds Mix se adresează în special profesorilor din învățământul superior, punând la dispoziția cadrelor didactice posibilitatea de a crea materiale personalizate atât în format digital cât și tipărit.	https://20mmix.sharedbook.com/serve/ac/tmmix/login.html?next=/serve/ac/tmmix/

Nota 5. Crearea conținutului RED

În timp ce creează RED, autorii (profesori sau cursanți) trebuie să prezinte conținutul într-un mod bine structurat, astfel încât să poate fi urmărit și înțeles cu ușurință de oricine. De asemenea, autorii trebuie să își dezvolte conținutul într-un mod inteligibil, prin urmare să nu necesite utilizarea de materiale suplimentare pentru a înțelege conținutul furnizat. În acest context, se recomandă furnizarea de exemple și studii de caz pentru a explica anumite concepte. Acest lucru poate contribui la reducerea încărcării memoriei a cursanților (engl. cognitive load).

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(e) Punerea la dispoziție a unor resurse ușor accesibile care să ofere informații și asistență tuturor părților interesate din domeniul RED cu privire la subiecte legate de RED, inclusiv drepturile de autor și acordarea de licențe deschise pentru materialele educaționale.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

3.3.2. Remixarea și revizuirea RED

Etapa I: Profesorul sau cursantul trebuie să caute mai întâi RED pe care trebuie să le remixeze. În acest context, trebuie să aleagă acele resurse educaționale deschise care pot fi ușor de transpus în contextul respectiv. De asemenea, să acorde atenție licenței deschise atribuite materialului care urmează să fie utilizat, deoarece poate afecta modul în care va fi folosit, inclusiv atribuirea unei noi licențe deschise noilor RED create. Mai multe detalii despre modul de căutare RED sunt prezentate în secțiunea 3.

Etapa a II-a: Profesorul sau cursantul trebuie apoi să pregătească materialele de învățare pe care doresc să le adauge la RED originală (identificată în Etapa 1). De exemplu, profesorii sau cursanții pot adapta sau revizui o RED prin: (1) adăugarea de text ca descriere la o diagramă sau imagine pe care o remixează; (2) combinarea propriilor RED cu RED originale. De exemplu, un profesor poate adăuga mai multe diapozitive la o prezentare PPT pe care a descărcat-o pentru a satisface nevoile cursului său; (3) inserarea mai multor efecte sonore (de exemplu, aplauze sonore) la un videoclip pentru a-l face mai captivant; și (4) traducerea acestuia în diferite limbi.

Etapa a III-a: Profesorii sau cursanții trebuie să atribuie o licență noii RED adaptate/remixate. Vă rugăm să consultați secțiunea 3 pentru a afla mai multe despre modul de selectare a unei licențe deschise.

Etapa a IV-a: Profesorii trebuie să evalueze accesibilitatea noii RED adaptate, de exemplu, folosind Accessibility Checker (Instrumentul de verificare a accesibilității) din Microsoft Word (a se vedea Figura 11) și să adauge informațiile necesare care facilitează indexarea ulterioară a RED, cum ar fi cuvintele cheie, autorul, subiectul (a se vedea Figura 13).

Etapa a V-a: Profesorii sau cursanții pot partaja RED reutilizate prin distribuirea acestora pe site-urile lor personale sau prin încărcarea lor într-o arhivă publică RED (a se vedea, exemplu din tabelul 1).

Trebuie remarcat faptul că profesorii și autorii pot utiliza, de asemenea, instrumente de dezvoltare (a se vedea Tabelul 2), deoarece și aceste instrumente oferă posibilitatea de remixare a RED.

Nota 6. Combinație de licențe deschise pentru remixarea RED

Tabelul următor arată ce tipuri de licențe pot fi remixate între ele

Licență	CC BY	CC BY-SA	CC BY-NC	CC BY-ND	CC BY-NC-SA	CC BY-NC-ND
CC BY	✓	✓	✓	X	✓	X
CC BY-SA	✓	✓	X	X	X	X
CC BY-NC	✓	X	✓	X	✓	X
CC BY-ND	X	X	X	X	X	X
CC BY-NC-SA	✓	X	✓	X	✓	X
CC BY-NC-ND	X	X	X	X	X	X

3.4. Alegerea unei licențe deschise

O concepție greșită comun întâlnită este că RED aparțin domeniului public și că oricine le poate folosi în orice mod, însă acest lucru nu este adevărat. De fapt, o licență deschisă definește modul în care alte persoane pot utiliza o anumită RED. Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale a declarat că licențele deschise ajută la protejarea a două drepturi, ale autorilor și ale editorilor RED (OMPI, 2016), mai exact: (1) Drepturile financiare ajută editorii și autorii RED să câștige bani de la cei care le utilizează lucrarea; și (2) Drepturile morale permit autorilor și creatorilor de conținut să ia anumite măsuri pentru a păstra și proteja legătura lor cu lucrarea respectivă. Mai precis, Creative Commons (CC), lansată în 2002, este în prezent cea mai utilizată licență deschisă. Prin urmare, pentru a crea sau (re)utiliza în mod corect o anumită RED, profesorii și cursanții trebuie să învețe despre licențele deschise, în special CC.

În România, licențele deschise au fost adaptate la legislația proprie și lansate în 2 septembrie 2008, cu sprijinul ApTI (Asociația pentru Tehnologie și Internet), țara noastră fiind printre primele care au realizat acest proces. Recent, a fost realizată traducerea versiunii 4.0 a licențelor (<https://www.apti.ro/creative-commons-licente-versiunea-4-traduceri-romana/>).

Tabelul 3 prezintă cele patru condiții ale licenței Creative Commons (CC) (o licență deschisă foarte populară) pe care profesorii și cursanții o pot atribui RED pentru a defini modul în care alții le pot utiliza.

Tabelul 3. Cele patru condiții de licență Definițiile sunt preluate ca atare din [creativecommons.org](https://creativecommons.org/licenses/)

Condiții	Definiție
 Attribution (by) Atribuire	Toate licențele CC impun ca alte persoane care utilizează lucrarea dvs. în orice mod să vă acorde credit în felul în care îl solicitați, dar nu într-un mod care să sugereze aprobarea sau utilizarea. În cazul în care dorec să vă folosească lucrarea fără a vă acorda credit sau în scopuri de certificare, trebuie să obțină mai întâi permisiunea dvs.
 ShareAlike (sa) Partajare în condiții identice	Le permiteți celorlalți să copieze, să distribuie, să afișeze și să modifice lucrarea dvs., atât timp cât distribuie orice lucrare modificată în aceleași condiții. Dacă dorec să distribuie lucrări modificate în alte modalități, trebuie să obțină permisiunea dvs. mai întâi.
 NonCommercial (nc) Necomercial	Le permiteți celorlalți să copieze, să distribuie, să afișeze, să efectueze și (cu excepția cazului în care ați ales NoDerivatives - FărăDerivate) să modifice și să utilizeze lucrarea dvs. în orice alt scop decât cel comercial, cu excepția cazului în care primesc mai întâi permisiunea dvs.
 NoDerivatives (nd) Fără derivate	Le permiteți celorlalți să copieze, să distribuie, să afișeze și să efectueze numai copii originale ale lucrărilor dvs. Dacă vor să aducă modificări, trebuie să vă ceară permisiunea mai întâi.

Pe baza condițiilor de mai sus din Tabelul 1, șase licențe pot fi atribuite RED, conform celor descrise în Tabelul 4.

Tabelul 4. Cele șase licențe CC pentru drepturi de autor. Definițiile sunt preluate ca atare din [creativecommons.org \(https://creativecommons.org/use-remix/cc-licenses/\)](https://creativecommons.org/use-remix/cc-licenses/)

Licențe drepturi de autor	Definiție
<p>Atribuire (CC BY)</p> 	<p>Această licență permite altora să distribuie, să adapteze, să aducă modificări și să transforme lucrarea dvs., chiar și în scopuri comerciale, atâ timp cât vă acordă credit pentru creația originală. Aceasta este cea mai puțin restrictivă licență disponibilă. Recomandată pentru diseminarea și utilizarea la capacitate maximă a materialelor licențiate.</p>
<p>Atribuire-Partajare în condiții identice (CC BY-SA)</p> 	<p>Această licență permite altora să adapteze, să aducă modificări și să construiască folosindu-se de lucrarea dvs. chiar și în scopuri comerciale, atâ timp cât vă acordă credit și acordă licență pentru noile creații sub aceleași condiții. Această licență este adeseori comparată cu licențele software de tip „copyleft”, gratuite și cu sursă deschisă. Toate lucrările noi care se bazează pe lucrarea dvs. vor avea aceeași licență, astfel încât orice instrumente derivate vor permite, de asemenea, utilizarea comercială. Aceasta este licența utilizată de Wikipedia, și este recomandată pentru materiale care beneficiază de încorporarea conținutului de pe Wikipedia și proiecte similar licențiate.</p>
<p>Atribuire-Fără derivate (CC BY-ND)</p> 	<p>Această licență permite altor persoane să reutilizeze lucrarea în orice scopuri, inclusiv comerciale; cu toate acestea, nu poate fi partajată cu alte persoane într-o formă adaptată, iar creditul trebuie să vă fie acordat.</p>
<p>Atribuire-Necomercial (CC BY-NC)</p> 	<p>Această licență permite altora să distribuie, să adapteze, să aducă modificări și să transforme lucrarea dvs. în scopuri necomerciale și, deși noile lor lucrări trebuie, de asemenea, să vă recunoască și să fie necomerciale, ei nu trebuie să acorde licențe pentru lucrările lor derivate în aceleași condiții.</p>
<p>Atribuire-Necomercial-Partajare în condiții identice (CC BY-NC-SA)</p> 	<p>Această licență permite altora să refolosească, să remixeze și să construiască folosindu-se de lucrarea dvs. în mod necomercial, atâ timp cât vă acordă credit și își licențiază noile creații în condiții identice.</p>
<p>Atribuire-Necomercial-Fără derivate (CC BY-NC-ND)</p> 	<p>Această licență este cea mai restrictivă dintre cele șase licențe principale ale noastre, permițând altor persoane doar să descarce lucrările dvs. și să le distribuie altor persoane, atâ timp cât acestea vă creditează, dar nu le pot modifica în niciun fel sau utiliza în scopuri comerciale.</p>

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(c) Conștientizarea excepțiilor și limitărilor utilizării operelor protejate prin drepturi de autor în scopuri educaționale și de cercetare. Aceasta trebuie adoptată pentru a facilita integrarea în RED a unei game largi de lucrări, recunoscând că îndeplinirea obiectivelor educaționale, precum și dezvoltarea RED necesită și angajamente față de lucrările existente protejate prin drepturi de autor.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

(e) Punerea la dispoziție a unor resurse ușor accesibile care să ofere informații și asistență tuturor părților interesate din domeniul RED cu privire la subiecte legate de RED, inclusiv drepturile de autor și acordarea de licențe deschise pentru materialele educaționale.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (v) Promovarea și consolidarea cooperării internaționale

(e) Explorarea elaborării unui cadru internațional pentru excepțiile și limitările drepturilor de autor în scopuri educaționale și de cercetare, pentru a facilita schimburile și cooperarea transfrontalieră privind RED.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Nota 7. RED trebuie să aibă o licență deschisă

În cazul în care o RED este partajată în domeniul public, aceasta nu înseamnă că poate fi utilizată fără restricții. De fapt, fiecare RED trebuie să aibă o licență deschisă care să definească modul în care poate fi utilizată de către alte persoane (temeiuri juridice).

Exemplul 8: Licență CC-By pentru RED cu privire la prevenirea COVID-19 de către Institutul de Învățare Inteligentă al Universității Normale din Beijing (SLIBNU)

Au fost elaborate mai multe cursuri deschise și resurse didactice tematice axate pe epidemie, inclusiv educația patriotică, informații despre prevenirea epidemiilor, informații din domeniul psihologiei și alte resurse aparținând unor discipline diferite. SLIBNU, în colaborare cu Liga Arabă Educațională, Culturală și Științifică (ALECSO) și Universidad Internacional de la Rioja (UNIR), a creat o serie de RED despre protecția împotriva coronavirusului (a se vedea http://sli.bnu.edu.cn/en/Courses/Webinars/Coronavirus_Prevention). Aceste RED se aflau sub licența CC-By, care le oferă utilizatorilor mai multă libertate de reutilizare a conținutului în contextul lor, pentru a crește gradul de sensibilizare cu privire la promovarea acțiunilor de prevenție și conștientizarea problemelor legate de sănătate împotriva virusului. În consecință, după cum se arată în Figura 15, seria a fost tradusă în unsprezece limbi, și anume: chineză, engleză, arabă, spaniolă, germană, franceză, japoneză, urdu, coreeană, persană și bengali.

A pneumonia outbreak was first reported in the city of Wuhan, central China's Hubei Province in December, 2019. Experts have attributed the outbreak to a novel coronavirus that has since spread across China and abroad. Multi-language public prevention of pneumonia caused by novel coronavirus are released. Therefore, the Smart Learning Institute of Beijing Normal University (SLIBNU) in collaboration with The Arab League Educational, Cultural and Scientific Organization (ALECSO) prepared this online multi-Language series (in Chinese, Arabic, Spanish, English, German, French) to help people protect themselves from the Coronavirus.

تم الإبلاغ عن تفشي الالتهاب الرئوي لأول مرة في مدينة ووهان بمقاطعة هوبي بوسط الصين في ديسمبر 2019. وقد أرجع الخبراء تفشي المرض إلى فيروس كورونا الجديد الذي انتشر منذ ذلك الحين في جميع أنحاء الصين و العالم. في هذا السياق، أعد معهد التعلم الذكي بجامعة بكين العليا بالتعاون مع المنظمة العربية للتربية والثقافة والعلوم هذه السلسلة متعددة اللغات على الإنترنت (باللغة الصينية، الإنجليزية، العربية والفرنسية) لمساعدة الناس على حماية أنفسهم من فيروس كورونا.

-
1. Basic Information about Novel Coronavirus [/Chinese](#) [/Arabic](#) [/Spanish](#) [/Persian](#) [/Korean](#) [/English](#) [/German](#) [/French](#)
[/Japanese](#) [/Bengali](#) [/Urdu](#)
-
2. Protection from the Novel Coronavirus
-
- 2.1. Wearing Protection Masks. [/Chinese](#) [/Arabic](#) [/Spanish](#) [/Persian](#) [/Korean](#) [/English](#) [/German](#) [/French](#)
[/Japanese](#) [/Bengali](#) [/Urdu](#)

Figura 15 Seria Coronavirus ca RED

4. Strategii standard de învățare la distanță bazate pe RED

Mai multe strategii de învățare la distanță utilizează în prezent RED, pentru a le oferi elevilor și studenților conținut accesibil și diversificat. Exemple de astfel de strategii, raportate în timpul epidemiei COVID-19, sunt discutate în această secțiune.

Nota 8. RED nu înseamnă învățare la distanță

Resursele educaționale deschise pot fi întâlnite sub formă de materiale digitale (de exemplu, videoclipuri, audio, prezentări etc.), dar și sub formă de materiale clasice, pe suport de hârtie (de exemplu, cărți tipărite etc.). Prin urmare, RED nu înseamnă doar învățarea la distanță. Cu toate acestea, RED pot fi utilizate pentru a sprijini învățarea la distanță. De obicei, RED sunt realizate în cea mai mare parte sub formă de resurse digitale pentru a facilita reutilizarea lor de către alte persoane (spre exemplu, e mai ușor să se reutilizeze o prezentare PPT, ca RED, față de o carte tipărită).

4.1. Cursuri online masive deschise

REDurile clasice precum și cele cu granularitate mare cum sunt cursurile online masive deschise (MOOC), devin factori importanți în atingerea obiectivului de dezvoltare durabilă 4: Educație de calitate (ODD 4). MOOC-urile sunt cursuri online care permit participarea nelimitată și liberul acces prin intermediul internetului. MOOC-urile furnizează materiale de învățare într-un mod interactiv, utilizând videoclipuri, chestionare, feedback instantaneu și proiecte. Acestea sprijină, de asemenea, interacțiunea socială prin intermediul forumurilor, funcționalității de chat în timp real și prin rețelele de socializare. În timpul epidemiei COVID-19, mai multe instituții au oferit MOOC cursanților lor aflați la domiciliu pentru a nu întrerupe procesul de învățare.

Nota 9. MOOC-urile diferă de RED

MOOC-urile diferă de RED prin faptul că oferă cursanților oportunități de a participa la activități de învățare, mai degrabă decât de a pune la dispoziție resurse sau programe de instruire disponibile în mod deschis. În mod specific, RED se concentrează pe conținut (material didactic), în timp ce MOOC-urile reprezintă o nouă modalitate de predare online. În plus, RED sunt definite de permisiunile 5R (reutilizare, revizuire, remixare, reținere și redistribuire), în timp ce MOOC-urile nu sunt. În cele din urmă, MOOC-urile pot fi create cu ajutorul mai multor RED (de exemplu, videoclipuri, prezentări etc.).

Exemplul 9: Utilizarea MOOC-urilor în timpul COVID-19 în diferite țări

Platforma națională de servicii publice pentru resursele educaționale este o inițiativă a guvernului central al Chinei, în scopul furnizării de servicii publice de bază pentru educație. Platforma are la bază o rețea de comunicare, de partajare și un mediu comun de realizare a schimbului de informații și de aplicații atât pentru furnizorii de resurse, cât și pentru utilizatori. Au fost puse la dispoziție foarte multe resurse pentru profesori și elevi, indiferent de nivelul de educație, inclusiv resurse digitale sincronizate cu predarea în sala de clasă pentru învățământul primar și secundar (de exemplu, planuri de predare, programe de instruire, materiale video didactice, materiale de curs), seturi de probleme și baze de date ce conțin teste pentru examenul de admitere la liceu sau la facultate. În plus, platforma oferă și MOOC-uri pentru elevi, profesori și directori de școli de la toate nivelurile, precum și resurse pentru educația profesională, educația privind siguranța, educația morală, educația fizică, sănătatea și arta etc. Pentru a susține „Cursuri perturbate, învățare neîntreruptă” în timpul epidemiei de coronavirus, ministerul educației din RPC a lansat rapid Platforma Națională Cloud Network pentru învățământul primar și secundar, bazată pe Platforma națională de servicii publice pentru resursele educaționale, după cum se arată în Figura 16. Pentru a satisface cerințele de învățare ale studenților în această perioadă specială, în platformă au fost adăugate în timp util module conținând resursele adecvate pentru 10 subiecte, inclusiv educația preventivă în timpul epidemiei, educația morală, programa de învățare, educația pentru viață și siguranță, educația pentru sănătatea mintală, educația familială, lectura clasică, învățarea din excursii tematice cu caracter educațional, educația cinematografică și de televiziune și cărțile electronice.

În prima zi de funcționare, pe 17 februarie 2020, platforma înregistra peste 8 milioane de autentificări, având utilizatori din 31 de provincii din China. De asemenea, alți utilizatori din 47 de țări și regiuni diferite s-au conectat la această platformă. Aproximativ 85% dintre vizitatori au utilizat dispozitive mobile, cum ar fi telefoanele de tip smartphone și tabletele.

主办单位：中华人民共和国教育部 运行维护：中央电化教育馆 国家教育资源公共服务平台(版权所有) 京ICP备09059518号-3

Figura 16 Platforma Națională de Servicii Publice pentru Resurse Educaționale din RPC

Sursa: <http://www.eduyun.cn/>

În România, mai multe universități includ MOOC-uri în cursurile lor academice (Holotescu și colab., 2014; Holotescu, Andone & Grosseck, 2016). Universitatea de Vest din Timișoara (<http://www.uvt.ro>) a utilizat cu succes metoda de predare bazată pe MOOC, pentru a implica și motiva studenții în cadrul programului de discipline complementare, care generează competențe transdisciplinare, accesibile tuturor studenților, indiferent de specializare (Figura17a) (<http://novamooc.uvt.ro>, <http://romooc.uvt.ro>, <https://west-university-timisoara.teachable.com>) (Grosseck, Holotescu & Andone, 2020).

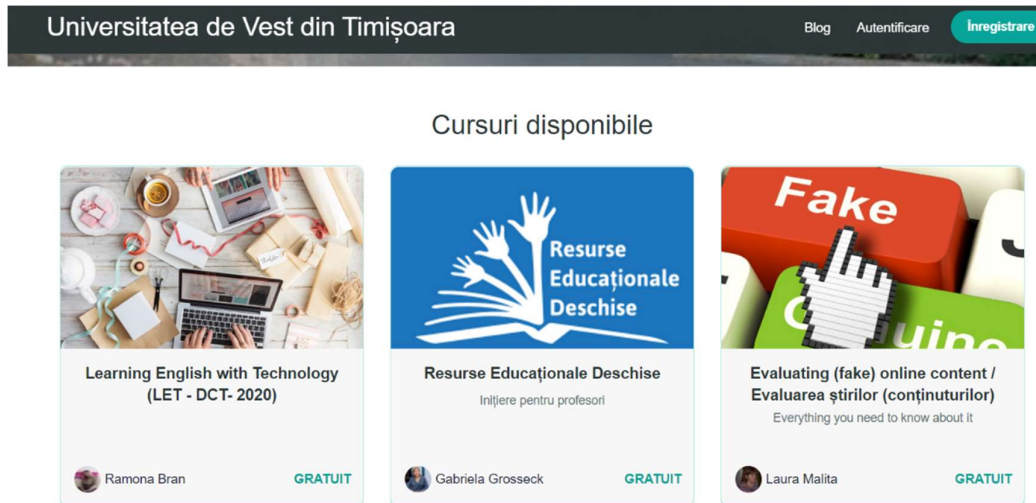

Figura 17a MOOC-uri oferite de UVT

Centrul eLearning (CeL) (<http://elearning.upt.ro>) a dezvoltat și gestionat Campusul Virtual și platforma MOOC a Universității Politehnica din Timișoara (<http://cv.upt.ro>, <http://unicampus.ro>). De asemenea, CeL a derulat webinarii pentru cadrele didactice din universitate, dar și la nivel național, în seria #împreunăonline (Figura17b), despre învățarea online și integrarea RED/MOOC, partajate apoi, în vederea reutilizării, cu licențe CC pe canalul YouTube al CeL, pe Slideshare, Facebook sau IGTV.

Figura 17b Workshop #împreunăonline despre integrarea RED și MOOC

Sprijiți și instruiți de Centrul pentru Educație Deschisă și Blockchain, profesorii Universității „Ioan Slavici” din Timișoara au realizat și facilitat cursuri care integrează MOOC-uri, utilizând platforma online a universității (<http://islavici.ro/softstudenti>) sau diferite aplicații gratuite, așa cum se arată în Figura 17c.

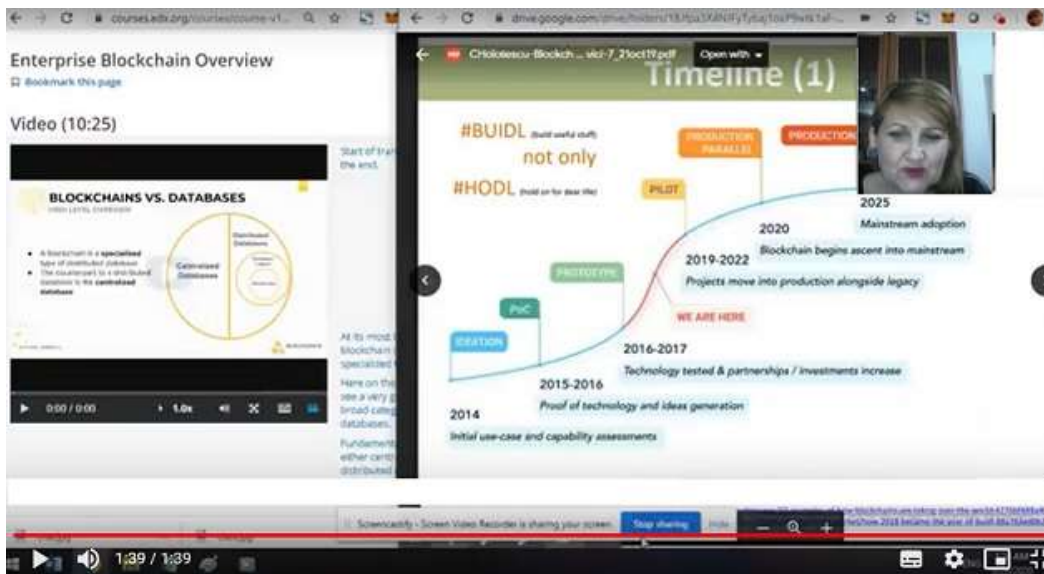

Figura 17c Prelegere video într-un curs online cu integrare MOOC (<http://islavici.ro/softstudenti>)

Exemplul 10. Oferirea de cursuri deschise de instruire pentru educatori (în special în zonele rurale) la Universitatea Deschisă din China

După izbucnirea epidemiei COVID-19 în 2020, Universitatea Deschisă din China (OUC) a răspuns activ apelului Ministerului Educației din China cu privire la amânarea semestrului de primăvară și oferirea, în schimb, de oportunități de învățare online prin intermediul resurselor educaționale deschise (RED), cu acces liber pentru oricine, în special pentru persoanele din zonele rurale. De exemplu, OUC a oferit un curs intitulat *Ghidul pentru învățare și dezvoltarea copiilor cu vârste cuprinse între 3 și 6 ani* pentru educatoare în vederea îmbunătățirii competențelor profesionale în timpul pandemiei COVID-19.

În Guiyang, odată cu dezvoltarea rapidă a educației preșcolare, există o cerere mare și o nevoie urgentă de instruire a educatorilor de grădiniță. Cu toate acestea, din cauza lipsei de fonduri și a platformelor cu resurse de înaltă calitate, profesorii din zonele rurale nu au posibilitatea de a participa la niciun program de instruire și au acces limitat la RED online de calitate. Prin urmare, pentru a depăși aceste probleme, Biroul Municipal de Educație a organizat cursuri de instruire deschise bazate pe RED pentru educatorii din zonele rurale. Echipa de pregătire a Biroului a elaborat un plan de învățare unificat, prin care profesorii trebuie să parcurgă diferite resurse de învățare și să prezinte mai multe activități online. Acest lucru i-a ajutat ca în timpul procesului de învățare să combine practica de lucru cu propria dezvoltare profesională și să abordeze o metodă de studiu aprofundată, focalizată și cu mai multe etape, de tipul „studiul individual online + trimiterea de sarcini + discuții online + rezumat și reflecție”. În plus, formatorii au utilizat și aplicații de rețele sociale, cum ar fi WeChat, pentru a crea comunități deschise în care profesorii pot face schimb de opinii, ajutându-se astfel să progreseze reciproc (a se vedea Figura 18). Pentru

a menține profesorii activi, aceștia au fost rugați ca după fiecare sesiune online să summarizeze ceea ce au învățat și să posteze pe blogul lor. După cum a spus un profesor, „această experiență de învățare online și deschisă i-a însoțit pe profesorii preșcolari din mediul rural în perioada dificilă a pandemiei, dar le-a oferit un mediu de dezvoltare profesională dinamic și prolific.”

观山湖区第三幼儿园《3-6岁儿童学习与发展指南》
在线学习记录表

学习者	欧玉满	学习时间	2020年2月18日
线上学习内容	华爱华教授主讲的《指南》专题九：《活动区活动中的学习与指导》 第一模块 游戏与幼儿发展的关系 2-1 游戏与幼儿发展的关系 2-2 幼儿在游戏中的学习效应（上） 2-3 幼儿在游戏中的学习效应（下）		
学习笔记			
线下作业	作业： 请老师们在今天的三个游戏案例中任选一个，运用华爱华教授关于“幼儿在游戏中的学习与发展”的相关理论知识进行游戏案例分析。		
我的思考	案例《滚油桶过河》 分析： 游戏的重复性和尝试。案例中孩子们从最开始一次又一次的重复的推滚油桶，一次又一次的尝试将滚筒滚上板子，在看到河与河之间需要连接才能使油桶顺利通过，他们尝试用木板来代替，这里充分看到了游戏的重复性和尝试性，他们在自发尝试中取得小步进步的自我发展。 游戏促进发展。当孩子们从最开始推不上油桶，到使用木板做连接，再到有小朋友想到用木板或油桶搭起来运用了杠杆的原理，在这样不断的尝试新行为、想办法、更换策略当中来进行自发的探索，不满足于原有水平，会一次比一次高，重复的过程反应了孩子们的原有水平尝试，而尝试则是每次都会高一点。 游戏的重要特征的替代转换和具有不确定性。开始滚筒过不上石坎，后来他们用板子撬动一起推动，用板子搭成桥接，体现了孩子会用不同的方法作用与同一种材料，体现了幼儿思维的发散性。在滚桶的过程中，他们遇到许多困难，滚滚不过去，前面还会有河沟阻碍，他们想办法，想策略，最后共同克服取得成功，游戏的不确定性，使幼儿具有更多的机会，更多的策略去解决问题。 游戏具有它的潜在性。内隐性和量变性的孩子们通过一次次滚筒子，经验在不断的增加。		

Figura 18. Raportul rezumat al unui cursant

4.2. Simularea și învățarea deschisă bazată pe joc

Exemplul 11: Utilizarea jocului deschis Minecraft în Școala Porter-Gaud, SUA în timpul epidemiei COVID-19

Jocurile educaționale reprezintă una dintre metodele des folosite de cercetători pentru a crește motivația de învățare și angajamentul elevilor și studenților (Tlili, Essalmi și Jemni, 2016). În acest context, pentru a oferi o experiență de învățare captivantă și inovatoare în timpul epidemiei COVID-19, Școala Porter-Gaud a utilizat metode de învățare bazate pe joc. Mai exact, douăzeci și trei de copii au fost conectați la jocul deschis Minecraft Education Edition prin aplicația Zoom (a se vedea Figura 19). Apoi au început să lucreze în echipe de câte șase și să colaboreze pentru a-și construi casa ideală pentru carantină, într-un mediu de joc deschis. Pentru a stimula motivația elevilor și sprijini evaluarea deschisă, dar și a oferi feedback în timpul jocului, mai mulți experți naționali în domeniul EE al Minecraft au fost invitați să se alăture conferinței Zoom.

Figura 19 Ecranul de joc al ediției Minecraft Education (<https://education.minecraft.net>)

4.3. Telecursuri

Pentru a asigura experiențe de învățare accesibile în timpul epidemiei COVID-19, chiar și celor fără acces la internet, în special celor din zone mai îndepărtate, au fost oferite cursuri și proiecte difuzate cu ajutorul televiziunii.

Exemplul 12: Asigurarea învățării deschise și favorabile incluziunii prin intermediul televiziunii pentru zonele îndepărtate în timpul epidemiei COVID-19

Patru canale ale China Education Television au început difuzarea deschisă, în întreaga țară, a lecțiilor pentru clasele primare și gimnaziale, acoperind 75 de lecții în direct și oferind astfel, experiențe de învățare deschise pentru cei din zonele îndepărtate, fără acces la internet sau fără televiziune prin cablu, așa cum se arată în Figura 20. În mod similar, în timpul epidemiei de COVID-19, Tunisia a creat al treilea canal, un nou canal național de televiziune, pentru a oferi cursuri zilnice tuturor elevilor, indiferent de nivelul de studii.

Figura 20 Telecursuri în China în timpul epidemiei COVID-19

Obiectivul RED UNESCO. (iii) Încurajarea accesului efectiv, favorabil incluziunii și echitabil la RED de calitate

(a) Asigurarea accesului la RED care să răspundă cel mai bine atât nevoilor și circumstanțelor materiale ale cursanților-țintă, cât și obiectivelor educaționale ale cursurilor sau disciplinelor pentru care sunt furnizate. Aceasta ar include modalități clasice, offline (inclusiv tipărite) de accesare a resurselor, după caz.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (iii) Încurajarea accesului efectiv, favorabil incluziunii și echitabil la RED de calitate

(d) Asigurarea investițiilor publice și stimularea investițiilor private în infrastructura TIC și în proiectele de infrastructură de bandă largă, precum și în alte sisteme, pentru a crește accesul la resurse educaționale deschise, adresate în special comunităților rurale și urbane cu venituri mici.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

5. Criterii pentru aplicarea practicilor educaționale deschise

---

Acest ghid a prezentat exemple interesante legate de punerea în practică a PED și RED în timpul epidemiei COVID-19. Pe baza acestor experiențe raportate, pentru a asigura o experiență didactică activă și captivantă utilizând PED și îmbunătăți procesul de învățare, profesorii trebuie să țină cont de următoarele:

- Yang (2020) a menționat că drepturile de autor reprezintă una dintre provocările utilizării resurselor online. Într-adevăr, în timpul dezvoltării PED, profesorii trebuie să acorde atenție licenței deschise atribuite de fiecare RED pentru a asigura utilizarea informațiilor în mod legal.
- Este posibil ca profesorii să nu fie familiarizați cu procesul de alegere a celor mai potrivite resurse pentru a fi utilizate în procesele lor de predare. În acest context, Ozdemir și Bonk (2017) au subliniat că a căuta RED de înaltă calitate este o sarcină dificilă printre miile de RED care sunt publicate. Prin urmare, profesorii trebuie să ia în considerare calitatea RED pe care le-ar folosi, făcând referire la bine-cunoscutele arhive RED naționale și internaționale, cum ar fi MOE, Institutul de Tehnologie din Massachusetts (MIT), Commonwealth of Learning – Oasis RED și Open Knowledge Repository. Pentru că evaluarea și selectarea RED de înaltă calitate este una dintre cele mai dificile sarcini în timpul utilizării RED, pot fi utilizate mai multe criterii, inclusiv acordarea de licențe, acuratețea/calitatea conținutului, interactivitatea, ușurința de adaptare, relevanța și sensibilitatea față de aspectele culturale.
- Este posibil ca profesorii să nu dispună de competențele tehnice necesare pentru a-și dezvolta propriile RED. Prin urmare, pentru a crea și publica în mod corespunzător resurse educaționale deschise, profesorii pot consulta mai multe instrumente de dezvoltare naționale și internaționale, cum ar fi software-ul 101ppt și ALESCO Hub, instrumentul de creare a arhivei Connexions sau Open Author, cu ajutorul cărora resursele de învățare pot fi create cu câteva clicuri, fără a fi necesare abilități tehnice specifice.
- În timpul procesului de predare, profesorii trebuie să aplice predarea deschisă pentru a implica cursanții și a-i încuraja să participe la co-crearea de cunoștințe (Nascimbeni & Burgos, 2016). De exemplu, profesorii pot solicita elevilor să actualizeze un anumit blog legat de un anumit subiect de învățare utilizând enciclopedia Baidu (pagini Wiki, pentru cititorii internaționali). De asemenea, profesorii pot aplica abordarea învățării bazate pe conectare (Goldie, 2016) cerându-le elevilor să scrie rapoarte RED pe un anumit subiect, precum și să creeze noi exerciții pentru un anumit capitol, dintr-un manual deschis, folosindu-se de mai multe referințe și resurse. Acest lucru îi poate ajuta pe cursanți să dobândească competențe de alfabetizare digitală (căutare, evaluare și identificare a resurselor online) care sunt fundamentale pentru alfabetizarea digitală a secolului 21. Profesorii le pot cere elevilor să lucreze la documentele publice Tencent (Google Docs, pentru cititorii internaționali), unde își pot vedea reciproc activitatea și evoluția. Acest lucru poate pune accentul pe evaluarea colegială și pe practicile reflexive.

- Pentru a facilita aplicarea PED, profesorii trebuie să selecteze instrumente și tehnologii de învățare prietenoase cu utilizatorul, cu care studenții sau elevii sunt deja familiarizați. De asemenea, aceștia trebuie să evite supraîncărcarea cursanților, solicitându-le să utilizeze prea multe instrumente, ceea ce ar putea conduce la dezvoltarea de practici de învățare incomode pentru aceștia. În plus, profesorii pot consulta software-ul deschis, deoarece acesta, prin natura sa, poate fi modificat și adaptat diferitelor nevoi, îndeplinind mai multe cerințe de accesibilitate decât software-ul brevetat (Zhang și colab., 2020). De exemplu, sistemul de management al învățării cu sursă deschisă Moodle a fost adaptat pentru a acoperi noi funcționalități (Denden, Tlili, Essalmi, Jemni, Chang și Huang, 2019).
- Învățarea este facilitată nu numai de profesori, ci și de colegi (Hegarty, 2015). Prin urmare, pentru a face procesul de predare mai interactiv, profesorii pot construi comunități de învățare deschise, în care elevii pot face schimb deschis de idei, pot iniția discuții și pot colabora la diferite sarcini. Pentru a îndeplini acest lucru, profesorii trebuie să utilizeze rețelele sociale în timpul procesului de învățare, cum ar fi Wechat, QQ și Sina Weibo, Facebook sau Twitter. Prin utilizarea acestor rețele sociale, profesorii pot adresa întrebări specifice legate de materialele de curs, iar studenții le pot discuta pentru a formula răspunsurile specifice. În consecință, elevii învață prin schimbul de idei și opinii. În plus, pedagogia de puzzle a clasei (inventată și numită astfel în 1971 de către Elliot Aronson) poate fi aplicată inclusiv online prin divizarea sarcinilor în mai multe sub sarcini și distribuirea acestora către echipe de lucru. Membrii echipelor vor utiliza rețelele sociale pentru a lucra împreună, pentru a comunica și pentru a-și îndeplini sarcinile. Acest lucru va stimula atât responsabilitatea individuală, cât și realizarea obiectivelor de echipă. În plus, învățarea deschisă în cadrul rețelelor sociale poate fi gratificată utilizând Emojis pentru a face procesul de învățare mai captivant și mai interactiv. De exemplu, Saif, Tlili, Essalmi și Jemni (2019) au folosit, în timpul procesului de învățare pe Facebook, numărul de „like-uri” acordate răspunsului unui anumit cursant, drept punctaj pentru acel răspuns.
- În timpul procesului de învățare care utilizează RED și PED, profesorii trebuie să acționeze ca facilitatori ai procesului de învățare. De exemplu, profesorii își pot ajuta elevii să-și realizeze temele și proiectele, furnizându-le referințe utile spre lectură. Profesorii trebuie, de asemenea, să joace un rol activ în construirea unui mediu de învățare de încredere, încurajându-și continuu elevii să își împărtășească opiniile și răspunsurile. Hegarty (2015) a menționat că un factor important în mediile de învățare deschise, necesar obținerii de rezultate excelente în timpul procesului de învățare este stimularea creșterii încrederii în sine.
- Wiley (2013) a menționat că „sarcinile consumabile”, adică sarcinile care sunt uitate imediat după curs și nu aduc beneficii nimănui, trebuie înlocuite cu activități la care atât profesorii, cât și cursanții pot lucra și care pot aduce beneficii altora. Prin urmare, materialele didactice deschise furnizate de cursanți (de exemplu, rapoarte, prezentări, videoclipuri) sub supravegherea profesorilor pot fi colectate ca manuale deschise și încărcate online, astfel încât alți studenți și profesori (generațiile viitoare) să poată beneficia de acestea. În plus, rezultatele învățării pot fi măsurate în cadrul PED, luându-se în calcul, de exemplu, frecvența intervențiilor în cadrul discuțiilor deschise, precum și numărul de sarcini finalizate (încărcate sau partajate).

- Evaluările tradiționale pe suport de hârtie nu mai sunt utile. Prin urmare, pentru a evalua performanța studenților/elevilor în mediile de învățare deschise, profesorii trebuie să evalueze proiectele RED (Dori, 2003) realizate de aceștia. Astfel, profesorii își pot invita elevii să participe la prezentări deschise (la care pot fi prezenți inclusiv părinții, dar și alți profesori) în care proiectele livrate sunt evaluate și notate. Acest lucru poate fi realizat prin intermediul mai multor platforme care acceptă comunicarea live video, cum ar fi Dingtalk, Zoom sau Skype.

Pentru a asigura o experiență de învățare activă și captivantă utilizând RED și PED pentru rezultate de învățare mai bune, cursanții trebuie să țină cont de următoarele aspecte:

- La fel ca profesorii, cursanții trebuie să acorde atenție licenței deschise atribuite de fiecare RED pentru a asigura utilizarea legală a acestora, în contextul lor, deoarece unele combinații de licențe, de exemplu, nu permit remixarea RED.
- În timpul pregătirii conținutului pentru teme, prezentări, videoclipuri, rapoarte, cursanții trebuie să caute, să selecteze și să rezume cu atenție informațiile pentru a se asigura că livrează RED de înaltă calitate.
- Mii de RED sunt publicate online fără a cunoaște gradul de încredere acordat autorilor. Prin urmare, cursanții nu trebuie să uite să atribuiască la rândul lor, licențe deschise pentru materialele de învățare deschise pregătite de aceștia, astfel încât să poată fi reutilizate ca RED și de către alte persoane.
- Pentru a deveni mai autonomi și a-și dezvolta capacitatea de auto-control necesară în cadrul experiențelor de învățare deschise, cursanții trebuie să dezvolte competențe precum autocontrolul comportamental și autocontrolul emoțional. De exemplu, atunci când se confruntă cu provocări în timpul procesului de învățare, cursanții trebuie să mențină o atitudine pozitivă și să considere aceste provocări drept noi oportunități de învățare.
- Cursanții trebuie să învețe să colaboreze și să fie activi în construirea unei comunități deschise de învățare, încurajându-și colegii și participând la discuții.

Nota 10. Adoptarea RED și PED necesită implicarea diferitelor părți interesate

Pentru a facilita adoptarea PED și RED în rândul profesorilor și cursanților, trebuie implicate mai multe părți interesate (guvernamentale, instituționale sau organizaționale). De exemplu, directorii instituțiilor pot iniția politici pentru a încuraja profesorii și cursanții să utilizeze și să partajeze RED și PED prin furnizarea unui bonus. De asemenea, factorii de decizie guvernamentali pot lansa inițiative pentru a ajuta profesorii și cursanții să dobândească competențele necesare pentru a adopta RED și PED în contextele respective.

Obiectivul RED UNESCO. (v) Promovarea și consolidarea cooperării internaționale

(a) Promovarea și stimularea colaborării transfrontaliere și a alianțelor privind proiectele și programele RED, valorificând mecanismele și organizațiile de colaborare transnaționale, regionale și globale existente. Aceasta trebuie să includă unirea eforturilor privind dezvoltarea și utilizarea colaborativă a RED, consolidarea capacităților, precum și arhivele digitale, comunitățile de practică, cercetarea comună privind RED și solidaritatea dintre toate țările, indiferent de stadiul lor de dezvoltare RED.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (iv) Promovarea creării de modele sustenabile pentru RED

(f) Furnizarea de mecanisme pentru implementarea și aplicarea RED, precum și încurajarea feedback-ului din partea părților interesate și îmbunătățirea constantă a RED.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

Obiectivul RED UNESCO. (iii) Încurajarea accesului efectiv, favorabil incluziunii și echitabil la RED de calitate

(a) Asigurarea accesului la RED care să răspundă cel mai bine atât nevoilor și circumstanțelor materiale ale cursanților, cât și obiectivelor educaționale ale cursurilor sau disciplinelor pentru care sunt furnizate. Aceasta ar include modalități offline (inclusiv tipărite) de accesare a resurselor, după caz.

Sursă: Recomandările privind resursele educaționale deschise (RED), UNESCO, 2019

6. Concluzii și implicații

Acest ghid și-a propus să aducă în atenția actorilor educaționali implicațiile utilizării practicilor educaționale deschise (PED) și ale resurselor educaționale deschise (RED) asupra rezultatelor învățării, în conformitate cu Recomandările UNESCO prezentând, prin exemple globale interesante, experiențele practice ale PED și RED în timpul pandemiei COVID-19. În conformitate cu Recomandările UNESCO pentru RED, pot fi formulate următoarele concluzii:

- PED pot extinde oportunitatea de a accesa conținut educațional de înaltă calitate pentru cursanți prin: (1) crearea și (re)utilizarea RED în moduri inovatoare, cum ar fi prin intermediul rețelelor sociale; și (2) experiențele de învățare active și captivante la care participă cursanții reprezintă un proces de acumulare de noi cunoștințe. Acest lucru poate conduce la adoptarea acestui mod deschis de învățare pe tot parcursul vieții.
- PED reprezintă o abordare centrată pe practică, facilitată de cinci factori, și anume RED, predarea deschisă, colaborarea deschisă, evaluarea deschisă și tehnologia. Toți acești factori sunt interdependenți, iar relațiile dintre ei sunt mediate de tehnologie.
- În timpul procesului de învățare utilizând PED, atunci când pregătesc conținut (teme, prezentări, videoclipuri, rapoarte), cursanții sunt încurajați să selecteze și să utilizeze RED de înaltă calitate. Acestora li se solicită să atribuie, la rândul lor, licențe deschise materialelor didactice pregătite, astfel încât să poată fi reutilizate ca RED și de alte persoane.
- În cadrul PED, se recomandă abordările deschise de predare, pentru a implica cursanții și pentru a-i stimula să devină autonomi, motivându-i să creeze colaborativ cunoștințe și să își încurajeze colegii din comunitățile de învățare deschise din care fac parte.
- Rolul profesorilor în cadrul PED este mai mult de a facilita și de a monitoriza activitățile cursanților și de a le oferi suport și încurajări, atunci când este necesar.
- Se recomandă evaluări bazate pe proiecte pentru a aprecia, a nota materialele și lucrările publicate ca RED de către cursanți. De exemplu, în evaluarea bazată pe proiecte RED se pot folosi următoarele criterii: (1) calitatea RED create de echipe; (2) colaborarea dintre membrii echipei la crearea RED; și (3) licența atribuită și accesibilitatea RED. Scopul evaluării este de a promova dezvoltarea personală și a carierei cursanților, în special în medii de colaborare, cum ar fi PED.

În plus, pentru a promova învățarea incluzivă pe tot parcursul vieții utilizând RED și PED se recomandă următoarele:

- Dezvoltarea cursurilor cu tematică generală, deoarece resursele educaționale deschise pot avea caracter universal (de exemplu, progresul social și drepturile egale), indiferent de cultura și programul educațional al fiecărei țări. Acest lucru poate facilita dobândirea de noi cunoștințe și competențe, atât de necesare adaptării într-o lume bazată pe cunoaștere, care evoluează rapid.
- Integrarea RED în medii diferite de învățare (online și offline), cum ar fi platformele web, televiziunea, radiourile și materialele tipărite, poate crește accesul la informații și satisface nevoile cursanților-țintă (indiferent de circumstanțele materiale ale acestora) și obiectivele educaționale ale diferitelor cursuri sau discipline.
- Implementarea unor sisteme inovatoare pentru utilizarea și dezvoltarea RED prin intermediul tehnologiilor de ultimă generație (de exemplu, inteligență artificială sau realitate augmentată/realitate virtuală) și oferirea de experiențe de învățare deschise, captivante și inovatoare.

- Facilitarea cercetării în ceea ce privește etica în chestiuni de inteligență artificială, protecția vieții private și a datelor personale, în relație cu partajarea și aplicarea RED, a infrastructurii RED și a serviciilor conexe, pentru a asigura dezvoltarea durabilă și sigură a educației deschise.
- Elaborarea de noi modele de predare deschisă (online sau în campus) adresate părților interesate (cursanți, profesori, personal administrativ, directori), pentru a le ajuta să învețe despre noile servicii educaționale deschise ce merită explorate (cum ar fi bibliotecile deschise sau curriculum deschis).

7. Referințe bibliografice

Afflerbach, P., & Cho, B. (2009). Determining and describing reading strategies: Internet and traditional forms of reading. In H. S. Waters & W. Schneider (Eds.), *Metacognition, strategy use, and instruction* (pp. 201-225). New York, NY: Guilford.

Algers, A. (2019). *Open textbooks: a balance between empowerment and disruption*. *Technology, Knowledge, and Learning* (1):1-16.

Andrea, Forte, Cliff, & Lampe. (2013). Defining, understanding, and supporting open collaboration. *American Behavioral Scientist*, 57(5): 536-547.

Brand-Gruwel, S., Wopereis, I., & Walraven, A. (2009). A descriptive model of information problem solving while using internet. *Computers & Education*, 53, 1207-1217.

Burgos, D. (2020). About Open Science and Open Education (Editorial). In D. Burgos (Ed), *Radical Solutions and Open Science*. Singapore: Springer. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-981-15-4276-3>.

Cormier, D. (2008). The CCK08 MOOC - Connectivism course, 1/4 way. *Dave's Educational Blog*. Retrieved from <http://davecormier.com/edblog/2008/10/02/the-cck08-mooc-connectivism-course-14-way/>.

Cromley, J. G., & Azevedo, R. (2009). Locating information within extended hypermedia. *Educational Technology Research and Development*, 57, 287-313.

Chiappe, A. (2012). Prácticas educativas abiertas como factor de innovación educativa con TIC. *Boletín REDIPE*, 818(1), 6-12.

Denden, M., Tlili, A., Essalmi, F., Jemni, M., Chang, M., & Huang, R. (2019). iMoodle: An Intelligent Gamified Moodle to Predict "at-risk" Students Using Learning Analytics Approaches. In *Data Analytics Approaches in Educational Games and Gamification Systems* (pp. 113-126). Springer, Singapore.

Dori, Y. (2003). A framework for project-based assessment in science education. In M. Segers, F. Dochy & E. Cascallar (Eds.), *Optimising new modes of assessment: In search of qualities and standards* (pp. 89-118). Dordrecht: Kluwer.

Friesen, N. (2009). Open Educational Resources: New Possibilities for Change and Sustainability. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 10(5), 1-13.

Florian, L., & Linklater, H. (2010). Preparing teachers for inclusive education: Using inclusive pedagogy to enhance teaching and learning for all. *Cambridge Journal of Education*, 40(4), 369-386.

Goldie, J. G. S. (2016). 'Connectivism: A knowledge learning theory for the digital age?' *Medical Teacher*, 38(10), 1064-1069.

Gregoire, R., & Dieng, P. Y. (2016). OER trainer's guide. *International Organization of La Francophonie (IOF)*: France.

- Grossek G., Holotescu C., Andone D. (2020) Open Educational Resources in Romania. In: Huang R., Liu D., Tlili A., Gao Y., Koper R. (eds) *Current State of Open Educational Resources in the "Belt and Road" Countries*. Lecture Notes in Educational Technology. Springer, Singapore.
- Hegarty, B. (2015). 'Attributes of open pedagogy: A model for using open educational resources.' *Educational Technology*, 3–13.
- Holotescu, C., Andone, D., & Grossek, G. (2016). *MOOC Strategies in Romanian Universities*. In *European Policy Response on MOOC opportunities* Report. EADTU. Retrieved from <https://home.eadtu.eu/news/111-report-european-policy-response-on-mooc-opportunities>.
- Holotescu, C., Grossek, G., Cretu, V., & Naaji, A. (2014). Integrating MOOCs in blended courses. In *The 10th International Conference eLSE Proceedings*, Bucharest (vol. 4, pp. 243– 250).
- Huang, R., Tlili, A., Chang, T. W., Zhang, X., Nascimbeni, F., & Burgos, D. (2020). *Disrupted classes, undisrupted learning during COVID-19 outbreak in China: Application of open educational practices and resources*. Smart Learning Environments (in press).
- Huang, R.H., Liu, D.J., Tlili, A., Yang, J.F., Wang, H.H., et al. (2020). *Handbook on Facilitating Flexible Learning During Educational Disruption: The Chinese Experience in Maintaining Undisrupted Learning in COVID-19 Outbreak*. Beijing: Smart Learning Institute of Beijing Normal University.
- Huang, R.H., Liu, D.J., Zhan, T., Amelina, N., Yang, J.F., Zhuang, R.X., Chang, T.W., & Cheng, W. (2020). *Guidance on Active Learning at Home during Educational Disruption: Promoting student's self-regulation skills during COVID-19 outbreak*. Beijing: Smart Learning Institute of Beijing Normal University.
- Huang, R.H., Liu, D.J., Zhan, T. et al. (2020). *Guidance on Flexible learning during Campus Closures: ensuring course quality of higher education in COVID-19 outbreak*. Beijing: Smart Learning Institute of Beijing Normal University.
- Inamorato dos Santos, A., Punie, Y., Castaño-Muñoz, J. (2016). Opening up Education: A Support Framework for Higher Education Institutions. *JRC Science for Policy Report*, doi:10.2791/293408.
- Leinhardt, L. J. (2006). Going the distance with online education. *Review of Educational Research*, 76(4), 567-605.
- Leu, D.J., Forzani, E., Rhoads, C., Maykel, C., Kennedy, C., & Timbrell, N. (2015). The new literacies of online research and comprehension: Rethinking the reading achievement gap. *Reading Research Quarterly*, 50, 37-59.
- Moore, M., & Kearsley, G. (1996). *Distance education: A systems view*. Belmont, CA: Wadsworth.
- Morgado, L., & Teixeira, A. (2015). *Find, Select, Use and Re-use OER. OER and Sustainability Models*, 1-5.
- Nascimbeni, F., & Burgos, D. (2016). 'In search for the open educator: Proposal of a definition and a framework to increase openness adoption among university educators.' *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 17(6). doi:10.19173/irrodl.v17i6.2736.
- Nascimbeni, F., & Burgos, D. (2019). Unveiling the Relationship between the Use of Open Educational Resources and the Adoption of Open Teaching Practices in Higher Education. *Sustainability*, 11(20), 5637. DOI: <https://doi.org/10.3390/su11205637>.

- Ozdemir, O., & Bonk, C. (2017). 'Turkish teachers' awareness and perceptions of open educational resources.' *Journal of Learning Development*, 4(3), 307–321.
- OPAL. (2011). OEP guide: Guidelines for open educational practices in organizations. *Open Education Quality Initiative* (OPAL).
- Plagly. (2016). *How to Expertly Summarize a Document*. Retrieved from: <https://plagly.com/blog/expertly-summarize-document>.
- Pelgrum, W. J. (2001). Obstacles to the integration of ict in education: results from a worldwide educational assessment. *Computers & Education*, 37(2), 0-178.
- Porter, D. (2014). *MOOC on M4D [R]*. Retrieved from <http://m4d.colfinder.org>.
- Qian, M. & Clark, K. R. (2016). Game-based learning and 21st century skills: a review of recent research. *Computers in Human Behavior*, 63, 50-58.
- Saif, M. A. F., Tlili, A., Essalmi, F., & Jemni, M. (2019). Impact of Facebook as a Learning Tool on Learning Outcomes, Technology Acceptance, and Attitude. *Journal of Cases on Information Technology (JCIT)*, 21(4), 46-61.
- Salmerón, L., Cañas, J.J., Kintsch, W., & Fajardo, I. (2005). Reading strategies and hypertext comprehension. *Discourse Processes*, 40, 171 – 191.
- Siemens, G., & Downes, S. (2008, September 10). *Connectivism and Connective Knowledge Online Course* (CCK08). University of Manitoba, Canada. Retrieved from <https://web.archive.org/web/20080910010818/http://ltc.umanitoba.ca:83/wiki/Connectivism>.
- Spencer, J. R., Anderson, K. M., & Ellis, K. K. (2013). Radiant thinking and the use of the mind map in nurse practitioner education. *Journal of Nursing Education*, 52(5), 291-293.
- Stracke, C., Downes, S., Conole, G., Nascimbeni, F. and Burgos, D. (2019). Are MOOCs Open Educational Resources? A literature review on history, definitions and typologies of OER and MOOCs. *Open Praxis*, vol. 11 issue 4, October–December 2019, pp. 1–11 (ISSN 2304-070X). DOI: <https://doi.org/10.5944/openpraxis.11.4.1010>.
- Stadtler, M., & Bromme, R. (2014). The content–source integration model: A taxonomic description of how readers comprehend conflicting scientific information. In D.N. Rapp & J.L.G Braasch (Eds.), *Processing inaccurate information: Theoretical and applied perspectives from cognitive science and the educational sciences* (pp. 379-402). Cambridge, MA: MIT Press.
- Tlili, A., Essalmi, F., & Jemni, M. (2016). *Improving learning computer architecture through an educational mobile game*. *Smart Learning Environments*, 3(1), 7.
- Tlili, A., Huang, R., Chang, T. W., Nascimbeni, F., & Burgos, D. (2019). Open educational resources and practices in China: A systematic literature review. *Sustainability*, 11(18), 4867.
- UNESCO (2015). *A Basic guide to open educational resources (OER)*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000215804>.
- UNESCO (2020). *COVID-19 Educational Disruption and Response*. Online at <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>.
- van den Broek, P., & Kendeou, P. (2015). Building coherence in Web-based and other non-traditional reading environments: Cognitive opportunities and challenges. In R.J. Spiro, M. DeSchryver, M.S. Hagerman, P.M. Morsink, & P. Thompson (Eds.). *Reading at a crossroads?*

Disjunctures and continuities in current conceptions and practices (pp. 104-114). New York: Routledge.

Wiley, D. (2013). *What is open pedagogy?* Retrieved from <https://opencontent.org/blog/archives/2975>.

Wiley, D., & Hilton III, J. L. (2018). 'Defining OER-enabled pedagogy.' *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 19(4).

Wu, T. T., & Chen, A. C. (2018). Combining e-books with mind mapping in a reciprocal teaching strategy for a classical Chinese course. *Computers & Education*, 116, 64-80.

Yang, S. (2020). 'As teaching shifts online during the epidemic, it faces copyright issues.' Accessed on February 22, 2020, from: <https://news.cgtn.com/news/2020-02-20/Copyright-concerns-as-teaching-shifts-online-during-epidemic-OejyJkh3xu/index.html>.

Yuan, L., and Powell, S. (2013). MOOCs and Open Education: Implications for Higher Education. *JISC CETIS*. Retrieved from <http://publications.cetis.org.uk/2013/667>.

Zhang, X., Tlili, A., Nascimbeni, F. et al. (2020). *Accessibility within open educational resources and practices for disabled learners: a systematic literature review*. *Smart Learning Environments*, 7, 1. <https://doi.org/10.1186/s40561-019-0113-2>.

8. APENDIX: Extras din Recomandările UNESCO pentru Resurse Educaționale Deschise¹

În cadrul Conferinței generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), desfășurată la Paris în perioada 12-27 noiembrie 2019, ajunsă la cea de-a 40-a sesiune au fost prezentate câteva [recomandări](#) ce vizează cinci obiective distincte:

- (i) consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED;
- (ii) dezvoltarea unor politici de susținere;
- (iii) încurajarea unui acces eficient, inclusiv și echitabil la RED de calitate;
- (iv) promovarea creării de modele sustenabile pentru RED
- (v) promovarea și consolidarea cooperării internaționale.

(i) Consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED

Statelor membre li se recomandă să planifice și să sprijine în mod strategic consolidarea capacității RED, sensibilizarea, utilizarea, crearea și partajarea la nivel instituțional și național, vizând toate sectoarele și nivelurile educației. Statele membre sunt încurajate să ia în considerare următoarele:

(a) Sensibilizarea comunităților relevante de părți interesate cu privire la modul în care RED poate spori accesul la resursele educaționale și de cercetare, poate îmbunătăți rezultatele învățării, poate maximiza impactul finanțării publice și poate oferi cadrelor didactice și cursanților posibilitatea de a deveni co-creatori de cunoștințe.

(b) Consolidarea sistematică și continuă a capacităților (în timpul și înainte de începerea serviciului) cu privire la modalitatea de creare, accesare, punere la dispoziție, reutilizare, adaptare și redistribuire a RED ca parte integrantă a programelor de instruire, indiferent de nivelul de educație și oferire de asistență în programele de instruire inițială pentru educatori. Aceasta trebuie să implice îmbunătățirea capacității autorităților publice, a factorilor de decizie, precum și a profesioniștilor din domeniul dezvoltării calității și al asigurării de a înțelege RED și de a susține integrarea acestora în procesul de învățare, predare, cercetare, dar și în viața de zi cu zi.

(c) Conștientizarea excepțiilor și limitărilor utilizării operelor protejate prin drepturi de autor în scopuri educaționale și de cercetare. Aceasta trebuie adoptată pentru a facilita integrarea în RED a unei game largi de lucrări, recunoscând că îndeplinirea obiectivelor educaționale, precum și dezvoltarea RED necesită și angajamente față de lucrările existente protejate prin drepturi de autor.

(d) Utilizarea instrumentelor autorizate deschise, a platformelor cu interoperarea metadatelor și a standardelor (inclusiv naționale și internaționale) pentru a vă asigura că o RED poate fi găsită

---

¹ http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=49556&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

cu ușurință, accesată, reutilizată, adaptată și redistribuită într-un mod sigur și protejat, cu asigurarea confidențialității. Aceasta ar putea include instrumente de autorizare gratuită și acces deschis, biblioteci și alte depozite și motoare de căutare, sisteme de conservare pe termen lung și tehnologii de frontieră pentru prelucrarea automată RED și traducerea din limbi străine (acolo unde este cazul sau este necesar), cum ar fi metode și instrumente de inteligență artificială.

(e) Punerea la dispoziție a unor resurse ușor accesibile care să ofere informații și asistență tuturor părților interesate din domeniul RED despre subiecte legate de RED, inclusiv drepturile de autor și acordarea de licențe deschise pentru materialele educaționale.

(f) Promovarea competențelor de alfabetizare digitală pentru a stăpâni utilizarea tehnică a software-ului, a codurilor și a licențelor deschise în vederea încurajării dezvoltării și utilizării RED.

(ii) Dezvoltarea unor politici de susținere

Statele membre, în conformitate cu condițiile lor specifice, structurile de conducere și dispozițiile constituționale, ar trebui să dezvolte sau să încurajeze politicile de mediu, inclusiv cele la nivel instituțional și național, care susțin practicile RED eficiente. Printr-un proces participativ transparent, care include dialogul cu părțile interesate, statele membre sunt încurajate să ia în considerare următoarele:

(b) Încurajarea și susținerea instituțiilor în scopul elaborării sau actualizării cadrelor juridice sau politice pentru a stimula crearea, accesul, reutilizarea, redefinirea, adaptarea și redistribuirea RED de calitate de către educatori și cursanți, într-un mod compatibil cu legislația națională privind drepturile de autor și cu obligațiile internaționale; dezvoltarea și integrarea unui mecanism de asigurare a calității RED în strategiile existente de asigurare a calității pentru materialele didactice și de învățare.

(c) Dezvoltarea de mecanisme pentru crearea de comunități de practică, promovarea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice utilizând RED, crearea de rețele de experți în RED și recunoașterea corespunzătoare a creării RED ca un merit profesional sau academic.

(d) Dezvoltarea unor metode care să sprijine și să stimuleze toate părțile interesate să publice fișierele sursă și materiale RED în arhivele publice, utilizând formatul standard al fișierelor deschise.

(f) Abordarea includerii RED în transformarea educației, ajustarea, îmbogățirea sau reformarea programelor de învățământ și a tuturor formelor de învățământ, astfel încât să se exploateze potențialul și oportunitățile RED și încurajarea integrării diferitelor metode de predare și a formelor de evaluare pentru a motiva utilizarea activă, crearea și partajarea RED; și evaluarea impactului RED asupra educației incluzive, echitabile și de calitate.

(g) Încurajarea și susținerea cercetării privind RED, prin programe de cercetare relevante privind dezvoltarea, distribuția și evaluarea RED, inclusiv suportul tehnologiilor digitale (cum ar fi inteligența artificială).

(iii) Încurajarea unui acces eficient, inclusiv și echitabil la RED de calitate

Statele membre sunt încurajate să sprijine crearea, accesul, reutilizarea, adaptarea și redistribuirea RED de calitate, inclusive și echitabile pentru toate părțile interesate. Acestea ar include pe elevii și studenții aflați în contexte de educație formală și nonformală indiferent de vârstă, sex, abilitate fizică și statut socio-economic, precum și cei aflați în situații vulnerabile, cei

din zonele rurale îndepărtate (inclusiv populații nomade), persoane care locuiesc în zone afectate de conflicte și dezastre naturale, minorități etnice, migranți, refugiați și persoane strămutate. În toate cazurile, ar trebui asigurată egalitatea de gen și ar trebui acordată o atenție deosebită echității și incluziunii cursanților care sunt deosebit de dezavantajați din cauza formelor de discriminare multiple și intersectante. Se recomandă statelor membre să ia în considerare următoarele:

(a) Asigurarea accesului la RED care să răspundă cel mai bine atât nevoilor și circumstanțelor materiale ale cursanților-țintă, cât și obiectivelor educaționale ale cursurilor sau disciplinelor pentru care sunt furnizate. Aceasta ar include modalități clasice, offline (inclusiv tipărite) de accesare a resurselor, după caz.

(d) Asigurarea investițiilor publice și stimularea investițiilor private în infrastructura TIC și în proiectele de infrastructură de bandă largă, precum și în alte sisteme, pentru a crește accesul la resurse educaționale deschise, adresate în special comunităților rurale și urbane cu venituri mici.

(f) Dezvoltarea și adaptarea unor standarde, criterii de referință și criterii conexe existente pentru asigurarea calității RED, după caz, care pun accentul pe revizuirea resurselor educaționale (atât autorizate în mod deschis cât și licențiate în mod deschis) în cadrul unor mecanisme regulate de asigurare a calității.

(iv) Promovarea creării de modele sustenabile pentru RED

Statelor membre, în conformitate cu condițiile lor specifice, structurile de conducere și dispozițiile constituționale, li se recomandă să sprijine și să încurajeze dezvoltarea de modele de sustenabilitate RED cuprinzătoare, inclusive și integrate. Statele membre sunt încurajate să ia în considerare următoarele:

(c) Promovarea și sensibilizarea cu privire la alte modele cu valoare adăugată utilizând RED în rândul instituțiilor și țărilor în care accentul se pune pe participare, co-creare, generarea de valoare colectivă, parteneriate comunitare, stimularea inovării și reunirea oamenilor pentru o cauză comună.

(d) Activarea cadrelor de reglementare care sprijină dezvoltarea de produse RED și servicii conexe care se aliniază la standardele naționale și internaționale, precum și interesul și valorile părților interesate RED

(f) Furnizarea de mecanisme pentru punerea în aplicare și aplicarea RED, precum și încurajarea feedback-ului din partea părților interesate și îmbunătățirea constantă a RED.

(g) Optimizarea eficiență a bugetelor și fondurilor existente pentru educație și cercetare în vederea obținerii, dezvoltării și îmbunătățirii continue a modelelor RED prin colaborări interinstituționale, naționale, regionale și internaționale.

(v) Promovarea și consolidarea cooperării internaționale

Pentru a promova dezvoltarea și utilizarea RED, statele membre ar trebui să promoveze și să consolideze cooperarea internațională între toate părțile interesate relevante, fie pe bază bilaterală sau multilaterală. Statele membre sunt încurajate să ia în considerare următoarele:

(a) Promovarea și stimularea colaborării transfrontaliere și a alianțelor privind proiectele și programele RED, valorificând mecanismele și organizațiile de colaborare transnaționale, regionale și globale existente. Aceasta trebuie să includă unirea eforturilor privind dezvoltarea și utilizarea colaborativă a RED, consolidarea capacităților, precum și arhivele digitale, comunitățile

de practică, cercetarea comună privind RED și solidaritatea dintre toate țările, indiferent de stadiul lor de dezvoltare RED;

(c) Sprijinirea creării și întreținerii unor rețele colegiale eficiente care partajează RED, bazate pe domenii precum disciplinele de studiu, limba, instituțiile, regiunile și nivelul de educație la nivel local, regional și mondial.

(e) Explorarea elaborării unui cadru internațional pentru excepțiile și limitările drepturilor de autor în scopuri educaționale și de cercetare, pentru a facilita schimburile și cooperarea transfrontalieră privind RED.

(f) Sprijinirea contribuției competențelor de comunicare interculturală, gestionarea grupurilor multiculturale, conceperea comunităților de practică și a strategiilor de ajustare comunitară în vederea implementării la nivel local a RED pentru a promova valorile universale.

9. LISTA CONTRIBUTORILOR (în ordine alfabetică)

- Diana Andone, Universitatea Politehnica Timișoara, România
  - Fabio Nascimbeni, Universidad Internacional de la Rioja, Spania
  - Gabriela Grosseck, Universitatea de Vest din Timișoara, România
  - Hou SongYan, Open University of China, China
  - Jewoong Moon, Florida State University, SUA
  - Junfeng Yang, School of Education, Hangzhou Normal University, China
-

10. Organizații partenere

UNESCO Institute for Information Technologies in Education (UNESCO IITE)

Institutul UNESCO pentru Tehnologii Informaționale în Educație

Institutul UNESCO pentru Tehnologii Informaționale în Educație (UNESCO IITE) a fost înființat ca parte integrantă a UNESCO în cadrul celei de-a 29 sesiuni a Conferinței Generale UNESCO din noiembrie 1997 cu sediul la Moscova, Federația Rusă. IITE este singurul Institut UNESCO de categoria 1 care deține un mandat global pentru TIC în educație. În conformitate cu noua Agendă a Educației 2030, IITE și-a dezvoltat domeniile prioritare strategice pentru a răspunde noilor cerințe și sarcini. Misiunea IITE în noua eră este promovarea utilizării inovatoare a TIC și servirea de facilitator și dezvoltator pentru atingerea Obiectivului 4 pentru Dezvoltare Durabilă (SDG 4) prin soluții și bune practici bazate pe TIC.

UNESCO International Research and Training Centre for Rural Education (UNESCO INRULED)

Centrul internațional de cercetare și instruire pentru educația rurală

Centrul internațional de cercetare și instruire pentru educația rurală (UNESCO INRULED) a fost fondat în comun de guvernul chinez și UNESCO în anul 2008, fiind localizat în cadrul Universității Normale din Bwijing (BNI). Viziunea UNESCO INRULED este de a promova dezvoltarea social-economică în zonele rurale, aducând schimbări pozitive în gândirea și comportamentul oamenilor din mediul rural, care reprezintă majoritatea populației din țările în curs de dezvoltare, în vederea atingerii obiectivelor Educației pentru Toți. UNESCO INRULED a publicat peste 40 de publicații, inclusiv proiecte de cercetare, module de instruire, jurnale, precum și buletine informative. UNESCO INRULED a stabilit de asemenea o rețea largă de cooperare cu agențiile Națiunilor Unite, alte agenții de dezvoltare, organizații neguvernamentale, fundații și are legături apropiate cu apropiate toate instituțiile și centrele UNESCO.

Smart Learning Institute of Beijing Normal University (SLIBNU)

Institutul de învățare inteligentă al Universității Normale din Beijing (SLIBNU)

Universitatea normală din Beijing (BNU) a luat naștere din Departamentul de Educație al Universității Imperiale din Peking înființată în 1902, care a inițiat formarea profesorilor în

învățământul superior din China. După o dezvoltare de peste un secol, BNU a devenit o universitate cuprinzătoare și intensivă în cercetare, cu principalele sale caracteristici ale disciplinelor de bază în științe și științe umaniste, educația profesorilor și științele educaționale. Institutul de învățare inteligentă (SLI) este înființat în parteneriat de către Universitatea Normal Beijing și o companie globală de tehnologie educațională NetDragon Websoft. SLI este o platformă experimentală cuprinzătoare care implică cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și instruire inovatoare. SLI se concentrează pe detectarea modelelor de învățare alimentate de TIC, crearea de medii și platforme de învățare inteligente pentru învățare pe tot parcursul vieții și pe toată durata vieții, precum și pe sprijinirea nevoilor de învățare diversificate, personalizate și diferențiale pentru cursanții digitali.

International association of smart learning environment (IASLE)

Asociația internațională a mediilor de învățare inteligentă (IASLE)
Asociația internațională a mediilor de învățare inteligentă (IASLE) este un forum profesional pentru cercetători, medici, academicieni, practicieni și profesioniști din orice industrie interesați și / sau angajați în reforma modalităților de predare și învățare prin avansarea mediilor actuale de învățare spre învățare inteligentă. Oferă oportunități pentru discuții și dialog constructiv între diverși actori cu privire la limitările mediilor de învățare existente, nevoia de reformă, utilizări inovatoare ale abordărilor și tehnologiilor pedagogice emergente și împărtășirea și promovarea celor mai bune practici, conducând la evoluția, proiectarea și implementarea de medii inteligente de învățare.

Arab League's Educational, Cultural and Scientific Organization

Liga Arabă a Organizațiilor Educaționale, Culturale și Științifice (ALECSO)
Liga Arabă a Organizațiilor Educaționale, Culturale și Științifice (ALECSO) este o instituție specializată din Tunis, care lucrează sub umbrela Ligii Statelor Arabe. În principal este preocupată de dezvoltarea și coordonarea activităților legate de educație, cultură și științe în lumea arabă. Aceasta a fost înființată în temeiul articolului 3 din Carta unității culturale arabe și a fost anunțată oficial la Cairo la 25 iulie 1970. Așa cum se menționează în articolul 1 din Constituția sa, ALECSO a fost înființat cu scopul de a promova unitatea intelectuală arabă prin educație, cultură și științe și îmbunătățirea nivelului educațional, cultural și științific în lumea

arabă, astfel încât să poată contribui pozitiv la civilizația universală.

Universitatea de Vest din Timișoara (UVT, www.uvt.ro)

Universitatea de Vest din Timișoara (UVT, www.uvt.ro) este principala instituție de învățământ superior și pol de cercetare din vestul României. Comunitatea sa cuprinde aproximativ 15000 de studenți și 650 de cadre didactice. Este o universitate cuprinzătoare și include 11 facultăți cu departamentele respective, precum și un departament de formare a profesorilor. Concentrarea puternică a universității asupra calității într-o lume academică din ce în ce mai internațională și globalizată este susținută de apartenența UVT la diverse asociații regionale, europene și internaționale de învățământ superior, precum și de poziția sa în clasamentul mondial. Campusul UVT (situat în inima orașului) este în sine o atracție, cu diverse oportunități de petrecere a timpului liber și de a trăi într-un oraș care a fost ales Capitală Culturală Europeană pentru 2021.

Universidad Internacional de La Rioja

Universitatea Internațională La Rioja (UNIR)

Universitatea Internațională La Rioja (UNIR, www.unir.net, Spania) este o tânără universitate 100% online, bazată pe o viziune globală a educației direct legată de piață și de societate. UNIR facilitează un model de educație exclusiv virtual, inovativ și de înaltă calitate al învățământului superior, care se bazează pe o metodă de învățare la distanță personalizată, pro-activă și colaborativă. Mai mult, UNIR este adânc ancorată în lupta de eliminare a barierelor și pentru a elimina distanța pentru studenții cu profiluri diferite, astfel încât aceștia să poată studia oricând și oriunde. UNIR oferă cursuri internaționale, în engleză și spaniolă și cuprinde o comunitate academică formată din peste 2.500 de profesori extrem de cunoscuți din întreaga lume, împreună cu o echipă puternică formată din peste 1.000 de membri ai personalului multidisciplinar (inclusiv 200 de îndrumători), care lucrează la proiecte de cercetare și servicii de sprijin. UNIR are peste 40.000 de studenți înscriși din peste 100 de țări și are locații în Spania (La Rioja și Madrid), Ecuador (Quito), Columbia (Bogota), Argentina (Buenos Aires), Bolivia (Santa Cruz), Mexic DF (Mexic), Lima (Perú) și Miami (SUA), împreună cu o serie de acorduri de colaborare cu universități din America Latină și Europa.

Institutul de Cercetare pentru Inovare și Tehnologie în Educație (UNIR iTED, <http://ied.unir.net>) a dezvoltat peste 30 de proiecte finanțate public, 4 brevete europene, 7 catedre instituționale (cu UNESCO, ICDE, IBM, Telefónica etc.), 200 de discursuri cheie și 200 de publicații științifice indexate (inclusiv 20 de cărți și probleme speciale), axate pe Analytics Analytics, educație deschisă și tehnologie educațională.

Edmodo

Edmodo este o companie de tehnologie educațională care oferă o platformă de comunicare, colaborare și coaching pentru școlile și profesorii din învățământul preuniversitar. Rețeaua Edmodo le permite profesorilor să partajeze conținut, să distribuie teste, sarcini și să gestioneze comunicarea cu elevii, colegii și părinții. Edmodo este foarte centrat pe profesori în designul și filozofia lor: elevii și părinții se pot alătura Edmodo numai dacă sunt invitați să facă acest lucru de către un profesor. Profesorii și elevii petrec timp îndelungat de pe platformă, atât în sala de clasă, cât și în afara acesteia. Edmodo se poate utiliza gratuit, dar oferă și servicii și opțiuni avansate contra-cost.

În cadrul celei de-a 40 sesiuni a Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), desfășurată la Paris în perioada 12-27 noiembrie 2019, au fost prezentate Recomandările UNESCO privind RED, ce vizează cinci obiective distincte:

- consolidarea capacității părților interesate de a crea, accesa, reutiliza, adapta și redistribui RED;
- dezvoltarea unor politici de susținere;
- încurajarea unui acces eficient, inclusiv și echitabil la RED de calitate;
- promovarea creării de modele sustenabile pentru RED;
- promovarea și consolidarea cooperării internaționale.

Website: <http://sli.bnu.edu.cn/en/>

Address: 12F, Block A, Jingshi Technology Building,
No. 12 Xueyuan South Road, Haidian
District, Beijing, China

Email: smartlearning@bnu.edu.cn

Phone: 8610-58807219

Postcode: 100082

87PHML6L6C0082